



Kako uresničevati akcijski program RR dejavnosti

Kako konkretno uresničiti akcijski program za pospešitev razvojno-inovacijske dejavnosti v Iskri, je bila osrednja točka dnevnega reda 53. seje področnega kolegija za raziskovalno dejavnost SOZD Iskra. Ko je član KPO Miloš Kobe, ki je tudi vodil sejo, v uvodu ocenjeval nedavno 5. interno posvetovanje o razvojno-inovacijski problematiki v Iskri, je dejal, da je posvetovanje v strokovnem in vsebinskem smislu uspelo. Končno je prevladalo spoznanje, da je treba znanost strokovno vključiti v poslovno politiko Iskre prav tako, kot vse ostalo, to je trdnost, izvoz in podobno.

Delavski svet SOZD Iskra je akcijski program na svoji zadnji seji sprejel in sklenil, naj delavski sveti naših delovnih organizacij akcijski program vključijo v svoj dnevni red in ga seveda tudi primerno obravnavajo ter o tem tudi sklepajo. Ko je podrobneje govoril o konkretizaciji akcijskega programa, je k prvi točki menil, da je treba storiti vse, da bi vlaganja v RR dejavnost ne upadla, operativno pa bi morala biti vključena v vse planske dokumente za 1983. leto, ki naj bi zagotovili ustrezen planirani volumen investicij. Pri tem je poudaril, da bi morala biti tudi tu enotna metodologija, ki naj bi veljala prav tako za 10 % dejavnosti investicij za opremo v dejavnost. Pri tem bi bilo treba

izdelati tudi pregled nad doma izdelanimi stroji in tako ugotoviti, kaj vse v Iskri imamo.

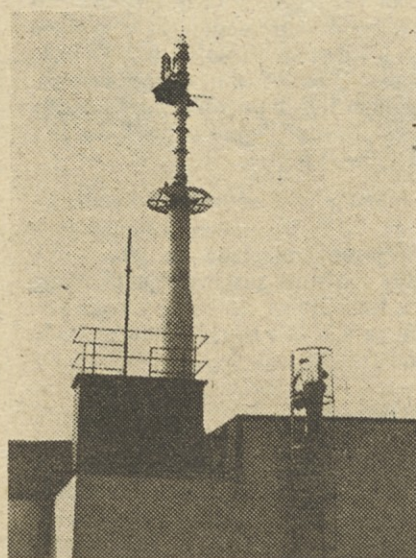
Tu ne gre samo za merilno tehniko, ampak tudi za samoopremo in predlagano je bilo, naj bi to akcijo zaupali naši delovni organizaciji v Semiču. Posebno pozornost je treba posvetiti 4. točki akcijskega programa in formirati enote RR dejavnosti na ravni vseh DO, kjer jih še nimajo. Telematika je že s 1. 1. ustanovila svojo TOZD Razvoj. Še posebej pomembna je 5. točka, v kateri gre za selekcijo programov in nalog RR dejavnosti. Tu je treba odločno prekiniti z osebnimi interesi, ozkimi gledanji, pri čemer pa je seveda to trajna naloga in zato je v tem smislu potrebno nenehno reševati vprašanje vrstnega reda in prioritete RR programov, pri čemer igra pomembno vlogo tudi informatika, ki je v Iskri še vse preveč pomanjkljiva.

Posebno pozornost akcijski program posveča v 7. točki nadaljnjemu izobraževanju RR kadrov in čeprav o tej problematiki govorimo že dalj časa, mora letos izobraževalni center Iskre s pomočjo inovacijskih delavcev pripraviti prvi cikel internega izobraževanja vodstvenih razvojnih delavcev, v katerem naj zajame program znanj in metod projektnega vodenja, računalniških razvojnih metod, uvajanja mikroelektronike itd. Tako je že ustanovljen svet za zasnovo programa in

razpis programa šole v oktobru, začetek šole pa naj bi bil takoj po novem letu.

Miloš Kobe je ob koncu še poudaril uresničevanje 9. in 10. točke akcijskega programa, ko naj poslovodni organi TOZD, DO in SOZD kot obvezno točko dnevnih redov sej tekoče obravnavajo stanje in probleme najpomembnejših inovacijskih nalog in projektov ter jim posvetijo enako prioriteto pozornost kot materialni proizvodnji, devizni oskrbi in trženju. D. Ž.

Naši montažerji na delu



Visoki stolp, ki se dviguje nad viškimi hišami opremljajo te dni delavci servisno montažnega oddelka DO Elektrozeve. Iskra DO Elektrozeve je namreč prevzela celotno opremljanje z napravami za telekomunikacijske zveze dispečarskega centra Elektrogospodarstva Slovenije s svojimi enotami, t.j. predvsem večjimi elektrarnami. Trenutno je v izgradnji povezava z NE Krško, po izgradnji le-te pa bodo sledile še ostale.

Na delovnem mestu smo obiskali naše montažerje in se pozanimali kako jim gre kaj od rok. Odvrnili so, da so važen tega dela ter, da v tem smislu nimajo težav. Vsi so dobro usposobljeni kar je za vsakega njihovega delavca osnovni pogoj, saj terensko delo, na marsikdaj precej oddaljenih objektih, ne nudi možnosti posvetovanja s svojimi sodelavci in je zato nujno samostojno odločati.

Glede svoje produktivnosti pa so dejali, da bodo z boljšo organiziranostjo lahko naredili precej več. Predvsem jih zavira počasna in ne prožna nabava materiala ali, da na terenu celo spoznajo kako se kupec in prodajalec nista dovolj natančno dogovorila kaj kdo kupuje, oz. kaj kdo prodaja. Te slabosti bo vsekakor nujno odpraviti, saj je nevarno da se tako po nepotrebnem izgublja čas. B.Č.



Goste je pozdravil Anton Stipanič.

Delegacija ministrskega sveta NDR in IS Slovenije v Iskri

V četrtek, 8. julija letos je prišla na obisk k Izvršnemu svetu SRS delegacija Nemške demokratične republike. Delegacijo je vodil namestnik predsednika ministrskega sveta NDR Manfred Pflögl. Tako je vzhodnonemška vlada vrnila obisk delegacije IS SRS lani v NDR.

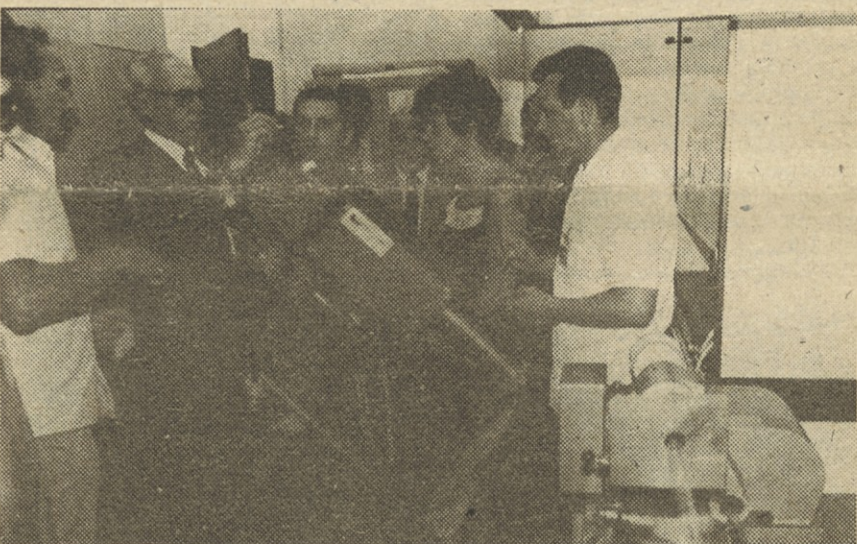
Prvi obisk je veljal Iskri. Delegacija je obiskala Center za elektrooptiko v Stegnah, drugi del delegacije pa DO Telematiko na Laborah v Kranju. V Centru za elektrooptiko je delegacijo NDR vodil Manfred Pflögl, spremljal pa jo je predsednik Izvršnega sveta Skupščine SRS Janez Zemljarič s sodelavci.

Visoke goste je sprejel Elektrooptiki predsednik KPO SOZD Iskra Anton Stipanič in jih toplo pozdravil ter poudaril, da je za Iskro velika čast, da se spet srečuje z Manfredom Pflögлом.

Visoki gost se je za pozdrav zahvalil in dejal, da kdor obišče Slovenijo, mora obiskati tudi Iskro, sicer je veliko zamudil.

Nato so si visoki gostje ogledali pod vodstvom namestnika predsednika KPO CEO Petra Kavčiča proizvodne prostore Elektrooptike. Gostje so se pozanimali za proizvodne detajle in zlasti za novosti s področja laserske tehnike.

Po ogledu je sledil razgovor v sejni sobi, kjer so gostom pokazali film o laserski tehniki in najnovejših pridobitvah na tem področju. Pogovor je tekel okrog sodelovanja Iskre in firm, ki se v NDR ukvarjajo z elektrooptiko. Ugotovili so, da je možnosti sodelovanja precej, saj je Iskra na področju laserske tehnike dosegla mnogo pa tudi vzhodnonemška elektrooptična industrija hitro sledi napredku te tehnike v svetu. Dogovorili so se, da bodo strokovnjaki obeh strani poiskali vse realne možnosti, za obe strani koristnega sodelovanja. FY



Med ogledom proizvodnje.

»Nekateri ne spoštujejo novih nabavnih pogojev«

Za odbobje letnih dopustov, za čas »kislih kumaric«, kot mu pravimo novinarji, je tema o nabavni dejavnosti v Iskri gotovo mnogo pretežka. Toda, kaj hočemo, tudi dopustov bo enkrat konec in stroji se bodo ponovno zavrteli, zavrteli seveda, če bo dovolj reprodukcijskih materialov. Tokrat je nas zanimalo samo to, kako je z nabavo domačih surovin in polizdelkov, zato smo obiskali direktorja nabavne dejavnosti v Iskri Commerce Staneta Vlepiča. Da pa za te vroče dni le ne bi načenjali prehudih problemov, s katerimi se srečujemo na področju nabave, smo nekatera vprašanja prepustili za prvo številko našega tednika po kolektivnih dopustih.

»Nekateri v Iskri se ne morejo in ne morejo sprijazniti z dejstvom, da so pač na področju nabave domačih reprodukcijskih materialov nastopili povsem novi časi«, je takoj na začetku našega obiska poudaril direktor Vlepič. »Osnovni problem, da pogosto zaškriplje pri nakupu jugoslovanskih reprodukcijskih materialov, je predvsem v tem, da v Iskri mnogi ne izpolnjujejo samoupravnih obveznosti, pogosto pa zatajijo tudi naši dobavitelji.«

Kot je znano, smo nabavno dejavnost pomembnejših reprodukcijskih materialov združili v Iskri Commerce. Osnovni namen tega je bil predvsem v tem, da na tržišču surovin in polizdelkov nastopamo enotno, to pa nam med drugim zagotavlja tudi bolj redne dobave, ustrezno kakovost in zahtevane količine, pa tudi nižje cene. Seveda je tak skupen nastop v prid tudi dobaviteljem repromaterialov, saj se lahko dolgoročno usmerijo — tako razvojno kot proizvodno.

O izrednem pomenu nabavne dejavnosti v Iskri Commerce za celotno našo sestavljeno organizacijo gotovo najbolj govoriyo same številke: Iskra bo predvidoma letos kupila na jugoslovanskem

tržišču okoli 25.000 ton izdelkov črne metalurgije, 4.000 ton barvnih kovin, 3.700 ton elektromateriala, na stotine ton pa potrebujejo Iskrine tovarne tudi lakov, barv, plastičnih mas, maziv, lakov, vijakov, embalaže. Toliko o tonah, v dinarjih pa je položaj takle: Iskrine temeljne organizacije bodo letos — vsaj tako so načrtovale — kupile za 750 milijonov dinarjev izdelkov črne metalurgije, 890 milijonov dinarjev barvnih kovin, 1 milijardo elektromateriala, 432 milijonov dinarjev izdelkov panoge 117, potem pa so tu še kooperacije, oprema in maloobmejni promet, kar nanese okroglih 900 milijonov dinarjev. Skupno smo torej načrtovali, da bomo v okviru enotne nabavne dejavnosti porabili skoraj 4 milijarde dinarjev. Novih, da ne bo pomote.

Seveda je bila ta vsota v minulih letih nekoliko manjša in različna od leta do leta, toda vedno nam je uspevalo, da kakih večjih zastojev v tovarnah zaradi pomanjkanja reprodukcijskih materialov le ni bilo. Mnogo težji položaj pa je začel nastajati nekako leta 1979, ko so

(Nadaljevanje na 2. strani)



Predstavniki novogoriške Iskre-Avtoelektrike-Nova Gorica, so sprejeli pred dnevi predstavnike medobčinskih študijskih središč, vodstvo politične šole, predstavnike novogoriškega komiteja ZK ter izvršnega sekretarja CK ZK Slovenije Franca Šalija. Gostje so si z velikim zanimanjem ogledali zahtevno proizvodnjo v nekaterih temeljnih organizacijah, nato pa so se dalj časa zadržali v dvorani delavskega samoupravljanja. Po predstavitvi razvojnega programa, samoupravni organiziranosti in perspektivah Iskre-Avtoelektrike — o tem je gostom spregovoril vodja splošno kadrovskega sektorja Karol Brenčič, so nadaljevali s posvetom o idejno-političnem usposabljanju, ki so ga imeli že dopoldne v Novi Gorici.

Na 3. strani objavljamo zapis o uspehu delavcev TOZD ATC pri izdelavi stojala Keber, ki opravlja delo mojstra v proizvodnji stojal in je pri tem delu že od začetka, je povedala naslednje: »Delavci iz proizvodnje smo navajeni predvsem delati in manj govoriti. Moram reči, da toliko, kot danes, nismo bili pohvaljeni v preteklih desetih letih... Vseskozi smo lepo sodelovali z vsemi službami. Včasih smo se malce pokregali, pa je slo.« Na sliki: Delavci, ki vodijo delo v proizvodnji stojal za Metacontu.



Katere in kakšne elemente delamo in potrebujemo?

V naši poslovni hiši v Ljubljani je bilo v torek 6. in sredo 7. julija posvetovanje o elementih. Organizatorji — projektni tim za profesionalne elektronske in elektromehanske elemente, so hoteli vse razvojne delavce v Iskrinih tovarnah seznaniti, katere in kakšne elemente delamo, katere bi lahko delali in katere še načrtujemo. Hoteli so tudi izvedeti od strokovnjakov iz TOZD in DO, kaj še želijo in pričakujejo od proizvajalcev elementov.

Posvet o elementih je v celoti uspel in udeleženci so izrazili željo, da bi se na takih pogovorih srečali vsaj enkrat letno tudi v bodoče. »Samo če poznamo naše zmogljivosti, lahko v Iskri enotno načrtujemo, porabimo ves umski in proizvodni potencial in seveda čimveč naredimo in uporabimo sami«, je dobro povzel bistvo posvetovanja eden razpravljalcev.

Posvet je bil namenjen predvsem predstavitvi diskretnih elementov, ki jih izdelujejo v različnih izvedbah proizvajalci v Iskri. Dotaknili pa so se tudi integracij elementov — tako podsklopov, hibridnih vezij in tudi mikroelektronike. In kdo so proizvajalci elementov? Seveda predvsem IEZE — Industrija elementov pa Iskra v Semiču, Avtomatika in Kibernetika ter Telematika v Kranju.

Naj povemo tudi to, da je posvetovanje potekalo zelo organizirano, udeleženci pa so vztrajali oba dneva od osme ure do trinajstih, drugi dan so celo »potegnili« do 14. Posveta se je udeležilo 85 Iskrinih strokovnjakov z vseh področij. Posvet pa so vodili mag. Milan Slokan, inž. Drago Škrbinc in inž. Ali Mansur.

Prireditelji pravijo, da so v celoti dosegli glavna namena tega posvetovanja: seznaniti zlasti razvojne delavce, katere elemente imamo v Iskrinih proizvodnih programih, drugi namen pa je bil seznaniti strokovnjake z načrti in elementi, ki jih razvijajo in ugotoviti želje porabnikov.

To je zlasti pomembno v našem stabilizacijskem trenutku, saj vsak doma razvit in narejen element pomeni zamenjavo uvoza. Želje so ugotovili tudi s temeljito anketo, ki so jo izpolnili udeleženci.

In kaj pravzaprav imamo v Iskri in kaj delamo na tem področju?

Igor Pompe pravi, da je iz uporabe in količin, ki jih v Iskri uporabljamo in sorazmerno zelo majhen delež uvoza elementov kažejo, da je naša domača ponudba zelo primerna. So pa še bele lise, ki jih proizvajalci elementov še niso izpolnili, bodisi, da niso poznali potreb, ali niso še obvladali tehnologije pa tudi zato, ker se nekaterih, malo uporabljenih elementov nikoli ne bo izplačalo delati doma v Iskri. Te je bolje kupiti pri specializiranem proizvajalcu izven Iskre.

Projektni tim je seznanil udeležence

tudi s katerimi razvojnimi nalogami se ukvarjajo po posameznih delovnih organizacijah in TOZD in tudi s katerimi se nameravajo v bodoče ukvarjati. Tako smo izvedeli, da pripravljajo razvojniki proizvodnjo visokopermeabilnih feritov, posebne ferite za zagotavljanje boljših magnetnih lastnosti. V polprevodniški tehniki razvijajo stekleno pasivacijo, v Uporih čip — upore, epoksi zaščito za večje prebojne trdnosti.

ISKA — AVTOELEKTRIKA

Po sledih srednjeročnega načrta

Kako uresničujemo srednjeročni plan 1981-1985 v Iskri-Avtoelektriki Nova Gorica? Kakšni so bili rezultati uresničevanja srednjeročnega plana v lanskem letu? Kaj kaže primerjava s planom za letošnje leto? Ta in še vrsta drugih vprašanj nas nenehno obvezuje, da dosledno spremljamo pokazatelje na tem področju, saj je v sedanjih težkih pogojih gospodarjenja ena izmed naših prvih dolžnosti tudi ta. Zato pogledimo sedaj, kako je v Avtoelektriki z uresničevanjem srednjeročnega plana.

Pomudimo se nekaj časa najprej pri proizvodnji. V lanskem letu je predvideval srednjeročni plan vrednost proizvodnje po stalnih cenah za delovno organizacijo 1,7 milijarde dinarjev. Kot pa nam je znano, nam je „zmanjkalo“ 5 odstotkov, da bi ta zastavljeni cilj dosegli. Le dve TOZD sta v letu 1981 presegle srednjeročni plan, in sicer: tolminska Iskra za 9 % in komenska Iskra za 3 odstotke. Vse ostale TOZD pa je pestilo veliko pomanjkanje repromateriala, zato je razumljivo, da je bilo odstopanje od postavljenega plana neizbežno.

In kakšni so cilji, zastavljeni v letnem planu za letošnje leto? Nekoliko nižji so, in sicer za 7 % kot jih je predvideval srednjeročni plan za leto 1982, saj znaša planirana proizvodnja

sti. V Elektrolitih pa pripravljajo elektrolite tipa 1 — z dolgo življenjsko dobo. Pripravljajo serijsko proizvodnjo multilayer kondenzatorjev v različnih izvedbah. V Polprevodnikih pripravljajo program tranzistorjev, tiristorjev, posebnih usmerniških stavkov in močnostne diode različnih izvedb. V pravi so tudi posebni folijski kondenzatorji, sljudni kondenzatorji — ta program bodo spet oživili, ker ima odlične lastnosti — to pripravlja Iskra v Semiču.

Predlagali so tudi, da vso Iskro širše seznanijo z verzijami hibridnih vezij in njihovo uporabo. Inž. Franc Jan pa je obljubil, da bo po potrebi pripravil ciklus predavanj o uporabnosti in funkcijah hibridnih vezij. Določene hibride bi namreč lahko uporabljali na večih mestih in bi nekatere lahko celo interno v Iskri standardizirali. Seminar pa bi bil namenjen za uvajanje konstrukterjev in razvojnih delavcev za uporabo hibridne tehnologije, ki je v svetu uporabljajo vse več, ker je praktična in zagotavlja tudi višjo raven kvalitete in zanesljivosti, poleg tega pa je to miniaturizacija, ki je marsikje neobhodno potrebna.

F. Kotar



Na posvetovanju o elementih.

njo, pa je bil poslovni rezultat celo nekoliko boljši od planiranega v srednjeročnem planu 81-85 za leto 1981. Tako je celotni prihodek delovne organizacije presegel planiranega v srednjeročnem planu za 6 odstotkov, pod planom so bile le TOZD Mali zaganjalniki, Tovarna VT Bovec in Tovarna delovnih sredstev. Najvišje preseganje pa je dosegla TOZD AET Tolmin, in sicer 30 odstotkov.

Ob vsem tem pa moramo pomisliti tudi na porabljena sredstva, ki so bila precej višja od zastavljenih v srednjeročnem planu. Indeks preseganja je znašal 109. Tako je dohodek delovne organizacije v lanskem letu presegel planirani dohodek v srednjeročnem planu le 2 %.

Kljub temu, da so se pogoji gospodarjenja v zadnjih dveh letih bistveno zaostri in poslabšali, pa nam primerjava doseženih rezultatov v letu 1981 ter predvidevanja za letošnje leto na

področju proizvodnje, prodaje, zaposlovanja, delitve celotnega prihodka in od zastavljenih ciljev v srednjeročnem planu TOZD Avtoelektrike za obdobje 1981-1985.

Tudi v preostalih treh letih bo potrebno vse napore in delovanje usmerjati tako, da bi se nalogam in ciljem opredeljenim v srednjeročnem planu čimbolj približali.

Iz vsega tega lahko povzamemo, da so poslovni rezultati v letu 1981 bistveno preseženi v srednjeročnem planu, da ne kažejo bistvenih odstopanj od planiranih nalog; začrtanih v srednjeročnem planu TOZD in delovne organizacije Avtoelektrike, zato jih ni potrebno spreminjati. Te naloge ostajajo še naprej velika obveza, zato bodo vse poslovne odločitve naravnane tako, da bi jih v čimvečji meri realizirali.

Marko Rakus



V TOZD Žarnice po začrtanih planskih nalogah.

»Nekateri ne spoštujejo novih nabavnih pogojev«

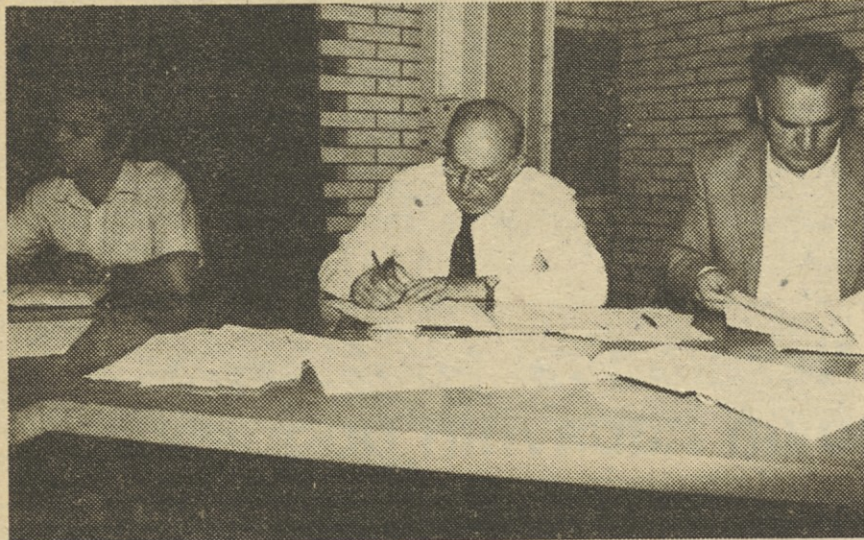
(Nadaljevanje s 1. strani)
se začele trgati tako imenovane repro verige, zlasti zaradi številnih izsiljevanj — zahtevkov po deviznih soudeležbi, sovlaganjih, itd. Ti zahtevki so bili iz leta v leto ostrejši, vrhunec pa smo doživeli letos, ko so nam nekateri dobavitelji dobesečno (ali enostavno) ustavili dobave.

»Omenil sem že«, je v nadaljevanju našega razgovora poudaril Stane Vlepič, »da je osnovni problem v neizpolnjevanju samoupravnih obveznosti. Res gre pogosto za izsiljevanja in prehode apetite dobaviteljev, res pa je tudi to, da se tudi oni srečujejo s podobnimi problemi kot Iskra, to je pomanjka-

njem deviz, kar pa je vzrok za trgajočo repro verigo. Za primer navajam Jeseniško železarno, ki mora za hladno valjane trakove uvažati vložke. Ker njihovi kupci ne izpolnjujejo dogovorjenih obveznosti, Jeseničani iz nekaj tednov ne morejo izdelovati teh trakov. Znova bi radi poudarili, da se bomo morali tudi v Iskri drugače obnašati do proizvajalcev reprodukcijskih materialov, če želimo imeti ustrezne količine reprodukcijskih materialov.

No, vidite, pa smo spet pri počitnicah: če reprodukcijskih materialov ni, bo, se nam zna »oddih« podaljšati tudi v jesen in zimo.

Lado Drobne



Delovno predsedstvo je dobro opravilo svojo nalogo.

V. INTERNO POSVETOVANJE O RAZVOJNO-INOVAČIJSKI PROBLEMATIKI

Analiza sistemske organiziranosti sodobnih reprodukcijskih sistemov

Rad bi govoril o reprodukcijskem sistemu industrije. Pri tem mislim na veliko delovno organizacijo ali SOZD, v luči sistemske teorije, v minevanju časa, spreminjanju strukture te proizvodnje pri spreminjajočih se parametrih okolja tega sistema. Navrgel bom pet heretičnih, vendar resničnih tez in pokazal štiri ustrezne modele.

Vsak organizacijski sistem mora imeti za svoj obstoj interakcijo s svojim okoljem. To je zelo pomembno spoznanje, ki na splošno ni prisotno; pri današnjem zapiranju, ki ga vsepovsod opazujemo, lahko zasledimo tudi miselnost, da se da tudi zaprti obstojati. Vendar, če se nek sistem, kot recimo TOZD delovna organizacija, ali SOZD prične zapirati, se po naravi prične dušiti. Kakor pada interakcija z okoljem, tako pada aktivnost tega sistema in sistem pričenja umirati. Pri tem veljajo vse premise v zvezi odnosov med sistemi in sicer, da ima večji sistem na manjši več vpliva samo zato, ker je manjši. Ta logika brezhibno velja. Pomislite samo na vpliv Iskre na sistem Slovenije, Jugoslavije, EGS in obratno. Sistem EGS lahko

z eno potezo uniči organizacijo združenega dela velikostnega reda Iskre. Gre torej za spoznanje, da so ti vplivi premo sorazmerni velikosti sistema, pri tem pa se velikost sistema ne meri samo s številom delavcev ali prihodkom, temveč dejansko močjo, na primer ekonomsko.

V takih organizacijskih sistemih je nekaj podsistemov, ki so značilni. Ti podsistemi tvorijo hrbtenico sistema. Mogoče bi bilo dobro, da pogledamo, kateri so ti osnovni podsistemi, ki tvorijo hrbtenico sistema in kateri so dejansko podporni sistemi. Pri nas gremo po nekakšnem načelu »škropilnice« in so vsi sistemi v OZD enako pomembni. Seveda to ni točno. Znotraj nekega organizacijskega sistema imamo primarne podsisteme in sekundarne podsisteme, ker je taka narava sistemov samih. Medsebojni odnos in pomembnost teh sistemov je zelo odvisen od tega, kakšen tip proizvodnje teče v teh sistemih.

Ločimo štiri osnovne tipe proizvodnje: delovno, kapitalno, znanstveno, razvojno in informacijsko intenzivno. V luči teh meril se

odnosi teh podsistemov bistveno spreminjajo. V delovno in kapitalno intenzivnih industrijah so tri zelo močno izražena področja: razvojno-inovacijsko področje, proizvodno in tržno področje. Ta niso enako pomembna v teh tipih industrije. Če se gibljemo v znanstveno ali celo informacijsko intenzivno industrijo, se bistveno spreminjajo odnosi teh podsistemov med seboj. V znanstveno in informacijsko intenzivnih industrijah sta dodana dva podsistema, ki se ju po navadi ne zavedamo, in sicer podsistem kadri in izobraževanje, ki postaja čedalje bolj pomemben in baze podatkov. Ta je zelo izražen pri informacijsko intenzivnih industrijah. Medsebojni odnos teh osnovnih podsistemov, njihova statusna pozicija, vpliv, moč in opremljenost s sredstvi in kadri so usodni za sistem.

Opremljenost s sredstvi (resursi) in kadri usodno vpliva na delovanje in učinkovitost industrijskega organizacijskega sistema, čeprav to spoznanje pri nas ni vedno prisotno. Po navadi mislimo, da lahko nek industrijski sistem sestavimo poljubno. Zagotavljam

vam, da sistem, če ni pravilno sestavljen, ne bo deloval.

Vsakemu tipu industrijske proizvodnje je treba drugače prirediti operacionalizacijo medsebojnih odnosov, podsistemi in sistema, kajti če neustrezno operacionaliziramo sistem, potem lahko to bistveno vpliva na sistem, posebno, če se parametri okolja pričnejo naglo slabšati. Če imamo sistem, ki je napačno sestavljen in je okolje še ugodno in pripravljeno sprejeti njegov proizvod za vsako ceno ob vsakem času, vsake kakovosti, potem je tak sistem entropičen, kot starček, ki pokašlje, vendar še živi. Če se pa parametri okolja pričnejo slabšati, potem je ta sistem izpostavljen nevarnosti, da se bo sesul. To je ena od resnic, ki se ji ne moremo izogniti.

Obstaja še nek drug aspekt problema. Ti simptomi v sistemih nastopajo tudi, če organizacijski sistem prične spreminjati naravo svoje proizvodnje, če denimo prehaja iz delovno intenzivne v kapitalno intenzivno ali znanstveno intenzivno, pri tem pa obdrži star model operacionalizacije sistema in s tem tudi miselnost. V takem sistemu, ki je spremenil vsebino svoje proizvodnje, ni pa spremenil organiziranosti in miselnosti, se kažejo znaki insuficience odnosno tak organizacijski sistem prične kazati znake neustrezne organiziranosti. Eden takih simptomov je nemotiviranost ljudi, ki delajo v tem sistemu, ali pa so medsebojne napetosti med podsistemi. Pomislite na probleme, ki jih ne-

kateri imajo med razvojem, proizvodnjo in trženjem.

V nekaterih neustrezno operacionaliziranih sistemih so stalne napetosti med temi tremi segmenti in stalno se dokazuje, kako koga živi. To je predznak te situacije, kajti če govorimo o tem, kdo koga živi, potem govorimo tudi o tem, ali so upravičeni na naša sredstva. V posledici mislimo tudi na to, kako bi bilo dobro, če bi jih sploh lahko ukinitili. To jih seveda ne bi tako nujno potrebovali. To velja za odnos vseh podsistemov med seboj. Drugi (značilni znak) entropičnosti so dolgi prehodni časi med deli podsistema.

Interakcije med podsistemi enostavno delujejo več, če je sistem neustrezno operacionaliziran. To so seveda samo simptomi neustrezne operacionalizacije sistema in ne pretrganje notranje komunikacije. Če pa se hkrati (pri neustrezni operacionalizaciji) pojavijo slabšajo se parametri okolja, potem se tak sistem znajde v resnih težavah.

Značilno je še, da imamo še neko časovno relevantno v sistemu in da se vloge podsistemov razvoj, trženje, kadri in izobraževanje bolj pomembne spreminjajo, da pa vlogi podsistema proizvodnje pada pri prehodu od delovno v razvojno intenzivno industrijo. Pravilo sistema je, da vlogi podsistemov razvoja in trženja raste. Pojavlja se nova vloga podsistema kadri in izobraževanje. Izredno heretična je trditve, da je vloga proizvodnje lahko v določeni sestavi organizacijskega sistema manjša kot je danes.

Če pogledamo po svetu, kaj se je dogajalo

Nov delovni uspeh delavcev TOZD ATC

PO XII. KONGRESU ZKS

V petek, 9. julija so delavci TOZD ATC praznovali nov velik delovni uspeh. Tega dne so izdelali 10.000. stajalo za telefonsko centralo sistema Metaconta. Gre za rezultat 10-letnega dela, pridnosti in tudi požrtvovalnosti, kakršna je za delavce tega homogenega kolektiva značilna, saj smo jo imeli v preteklosti že večkrat možnost spoznati.

merciale: »Pomembno je, da je v stajalih za Metaconta danes vgrajen predvsem domači material, kar je velika zasluga delavcev, ki na tem delajo. Že res, da je s tem bržkone nekaj več težav, kot



Delavki, ki sta izdelali 10.000. stajalo za Metaconta. Kot nam je povedal sekretar TOZD ATC Peter Dolenc, so včasih stajala ožičevali s spajkanjem, vendar je pogosto prihajalo do tako imenovanih mrzlih spojev, po nekaj letih pa tudi do korozije in drugih težav. Nova tehnologija je te probleme v celoti odpravila. Delavke s posebnimi pištolami delajo trajne spoje. Temu postopku pravimo vrepanje.



Delavcem TOZD ATC so ob uspehu čestitali direktor TOZD ATC Anton Demšar, vodja delovne skupnosti Komerciala Ludvik Kuhar, vodja proizvodnje TOZD ATC Marjan Pokorn in pomočnik glavnega direktorja Telematike za področje programa in razvoja Alfonz Medved.

demo do zastavljenih ciljev. Tak vesel trenutek doživljamo danes, ko smo po 10-letnem delu dosegli lep rezultat: izdelali smo 10.000. stajalo za Metaconta. V preteklosti smo se srečali z marsikatero težavo, toda ni jih bilo težko premagovati s temi ljudmi, ki so dosegli ta uspeh.

Ludvik Kuhar, vodja delovne skupnosti Komerciala in pomočnik glavnega direktorja Telematike za področje ko-

svoje čase z uvoženim, toda tako je proizvodnja laže oskrbovati s potrebnimi materiali. Po drugi strani pa je pridnost delavcev tista, ki prispeva tudi k uspehu Komerciala, saj danes precej laže nastopamo do kupcev, posebej pri izvozu v Sovjetsko zvezo. Če bo šlo vse skupaj še tako naprej, bodo tudi skupni rezultati še naprej ugodni.

Alfonz Medved, pomočnik glavnega direktorja Telematike za področje programa in razvoja: »Posebej je treba poudariti visoko kvaliteto, ki je dosežena v proizvodnji stajal. Enostavno ni pripomb na kvaliteto zaradi dela delavcev. Če so pripombe, so zaradi sprememb razvoja, ali drugih stvari, pri delu delavk pa skoraj ni napak. Želim, da bi bilo tako tudi naprej.«

Edo Lozar iz tehničnega razvoja TOZD ATC: »Leta 1972 sem bil poslan v Belgijo na specializacijo, da bi skupaj s še enim sodelavcem prenesel znanje za konstruiranje, oz. razvoj novih stajal v ATC. V času trajanja specializacije smo hodili iz Belgije v Iskra, da smo pomagali pri vpeljavanju proizvodnje, to pa na ta način, da smo lansirali dokumente do proizvodnje in ostalih služb. V začetku je bilo seveda precej problemov, z osvojitvijo nove tehnologije in z vsemi izkušnjami, ki so jih prinesla pretekla leta pri delu na vedno novih projektih, pa smo dosegli visoko kvaliteto.«

Bojana Justin, tehnolog: »Mesec dni sem bila v Belgiji zaradi osvojitve tehnologije ožičenja stajal. Praktično zna-

Iz kongresne resolucije o vlogi in nalogah ZKJ v boju za razvoj socialističnega samoupravljanja in za materialni ter družbeni napredek države

Komunisti se morajo najodločneje bojevati proti pojavom, da bi se temeljne organizacije združenega dela pri svojem poslovanju zapirale v ozke okvire, da bi se v njih krepile upravne službe in podobno, ker se s tem zmanjšuje ustavni položaj teh organizacij, krepijo težnje skupinsko-lastninskega obnašanja ter otežkoča integriranje gospodarstva in družbe na samoupravnih temeljih.

Čim bolj je treba uveljaviti delovno organizacijo kot temeljno obliko združenega temeljnih organizacij, v kateri te uresničujemo samoupravne družbeno-ekonomske odnose, usklajujejo in uresničujemo dohodkovne ter druge skupne interese.

Prav tako je treba čim bolj razvijati sestavljene organizacije združenega dela kot pomembno obliko samoupravnega organiziranja in združevanja na dohodkovnih osnovah, to pa terja in omogoča podrobnejšo delitev dela in gospodarnije organiziranje skupnih funkcij razvoja, načrtovanja, tržišstva, financiranja in podobno.

Kongres se je tudi zavzel za to, da naj bodo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela temeljni subjekti odločanja o pogojih pridobivanja in delitve dohodka. Zavzel se je, da se stalno izpopolnjujejo in dograjujejo oslavit in merila za ugotavljanje prispevka temeljne organizacije združenega dela pri ustvarjanju skupnega prihodka in skupnega dohodka, da se pri oblikovanju cen izdelkov in storitev upoštevajo gospodarska merila ter delovanje gospodarskih zakonitosti socialistične blagovne proizvodnje. Zavzel se je za razvijanje samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, prav tako pa tudi, da odločno opustimo administrativno urejanje cenovnih odnosov in zagotovimo uresničevanje pravice delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, da določajo cene svojih izdelkov in urejajo cenovne odnose na samoupravnih temeljih. Zavzel se je, da zagotovimo realno prikazovanje dohodka in preprečimo financiranje porabe iz materialnih presežkov.

Komunisti se morajo tudi vključiti v prizadevanja za odpravljanje gospodarsko neupravičenih nesorazmerij v cenah izdelkov in storitev in za zagotavljanje enakopravnih razmerij v materialnem položaju posameznih delov delavskega razreda pri pridobivanju in razporejanju družbenega proizvoda.

Komunisti se morajo odločno zavzemati, da vse sistemske rešitve in ukrepi ekonomske politike pa tudi odločitve vseh samoupravnih in družbeno-političnih skupnosti temeljijo na upoštevanju objektivnih zakonitosti socialistične blagovne proizvodnje.

Komunisti v vsaki temeljni organizaciji združenega dela in vseh oblikah njenega povezovanja in združevanja morajo biti nosilci boja za spodbujanje in razvijanje odgovornosti delavcev za gospodarno upravljanje z družbenimi sredstvi, kot tudi s podružbljenimi sredstvi minulega dela, ki postajajo čedalje pomembnejša za napredek proizvodnih sil in delovanje socialističnih samoupravnih proizvodnih odnosov. Delavci v združenem delu morajo ustvariti učinkovit nadzor nad uporabo in porabo združenih sredstev razširjene reprodukcije. Z ekonomsko amortizacijo vrednosti osnovnih sredstev je treba zagotoviti njihovo obnavljanje v skladu s tehnološkim napredkom. V odgovornem odnosu delavcev do vsakega dinarja akumulacije, ki so jo ustvarili v svoji organizaciji združenega dela pa tudi do vsakega dinarja, združene ali posojene akumulacije, se kaže skrb za lastno in skupno prihodnost, za odpiranje novih delovnih mest in za družbeni napredek.

Kongres poudarja, da mora samoupravno združevanje in pretakanje sredstev prevladati v odnosih med proizvodno, poslovno, interesno in dohodkovno povezanimi temeljnimi organizacijami združenega dela v družbeni reprodukciji. Delavci morajo biti pravočasno in popolno obveščeni o vseh elementih, ki so bistveni za sprejemanje naložbenih odločitev. Sredstva za naložbe je treba oblikovati iz realne akumulacije in tudi iz drugih virov v skladu z zakonom o razširjeni reprodukciji in minulem delu. Obvezno združevanje sredstev na temelju odločitev družbenopolitičnih skupnosti je treba omejiti na najnujnejši minimalni obseg, pri tem pa je treba širše preveriti družbeno upravičenost ter uporabiti postopke sporazumevanja in dogovarjanja.

Pri uvajanju samoprispevkov in drugih podobnih oblik prostovoljnega zbiranja sredstev je treba izhajati iz materialnih možnosti načrtovanja razvoja in politike gospodarske stabilizacije, sredstva samoprispevka pa je (Nadaljevanje na 4. strani)



Člani KPO SOZD Iskra Aleksander Mihev je nemškimi strokovnjakom predstavil program SOZD Iskra in poslovanje na področju telekomunikacij, pri čemer je opozoril na dobre in dolgoletne poslovne odnose z NDR.

v industrijah, ki so prehajale od delovno in manjšeno intenzivne ugotovimo, da je delovni industriji prenesel svojo proizvodnjo na Taivan in Korejo, ker se jim je zdelo pomembno, kjer je locirana. Vendar razvoj nikoli niso dislocirali. Razvoj so obrnili doma, kakor tudi trženje ter izobraževalni sistem za svoje kadre. Baze podatkov in vedno ostale v domicilnih deželah. Časovne dinamike se mi ne zavedamo v zadostni meri.

Ce pri takem prestrukturiranju iz enega tipa industrije na drugi novo situacijo ne spremlja resnična sprememba statusnega položaja podsistemov (to je, da imajo ti podsistemi več sredstev in najboljše ljudi), je vse ostalo samo gola demagogija. To, da v diagramu višje narišemo okence, dejansko ne pomeni nič. Samo sredstvo in dobri kadri karaj na resnično spremembo statusnega položaja podsistemov, vse drugo so puhle fraze. Ce pa se to ne zgodi, se tak organizacijski sistem entropizira in njegov relativni output pada vzdolž časovne osi. Glavne značilnosti takega stanja so:

- padajoči dohodek;
- nizka produktivnost;
- slaba kakovost proizvodov in nizka zanesljivost proizvodov.

Značilno je tudi, da tak sistem praviloma izgubi tehnološki stik s svetom. Nenadoma ugotovljamo, da se drugi gibljejo po neki drugi tehnološko-razvojni krivulji kot mi.

In, ko se konfrontiramo z njimi na mednarodnem tržišču, nam rečejo: vašega blaga ne potrebujemo, je zelo dobro, apak ga ne potrebujemo več.

Pojavlja pa se še nekaj značilnosti: odvijanje procesa v sistemu je izredno počasno (n.p. inovacijski proces); kot širši pojav se pojavi sindrom neodločanja. Nenadoma se v takemu sistemu nihče neče za nobeno važnejšo stvar odločiti in se kritično odločitve odpravijo v pričakovanju, da se bodo problemi rešili sami od sebe.

Končno je značilnost samoobrambno zapiranje podsistemov. Stopnja sinergije takega sistema se bliža ničli, rezultati so čedalje bolj pičli in sistem dejansko odmira.

Rad bi vam še pokazal nekaj značilnosti delovno, kapitalno, razvojno in informacijsko intenzivnih industrij po izhodni parametri, potrebne oblike organizacije teh podsistemov in potrebne kadrovske strukture.

Na sliki 1 je tipičen primer delovno intenzivne industrije. Tipičen povprečen prihodek na zaposlenega je od 3000 do 6000 dolarjev. Tak tip industrije je zahteven energetsko, prostorsko, infrastrukturno in predstavlja nizko razvojno stopnjo. Značilni predstavniki so poljedelstvo, tekstil, širokopotrošne dobrine itd. Ce pogledamo strukturo dela (če je najnižja zahtevnostna stopnja dela 1, najvišja pa 9), potem opazimo, da je v takih sistemih pretežni del dela med nižji in 3, t.j. do kvalificiranih delavcev, zasedenost na višjih ravneh pa pada in ugotovljamo, da doktorjev znanosti in inovatorjev v bistvu ne potre-

bujemo veliko v takih industrijah.

Ce pogledamo značilen model hierarhizacije tega sistema, imamo v tem primeru zelo poudarjeno proizvodnjo in dodane majhne podsisteme razvoj in trženje. Od razvoja se v tem primeru zahtevajo cenene funkcije izdelka in industrijska oblikovanost (dizajn), medtem ko se od proizvodnje zahtevajo kakovost, nizke cene in dobavljalnost, od trženja pa tehnični servis, distribucijski kanali in opredeljene življenjske dobe proizvoda. Ce se proizvajala delovno intenzivne dobrine in je organizacija taka, je vse v najlepšem redu. Vendar, ce se preide na kapitalno intenzivne dobrine, se zahtevane značilnosti bistveno spreminjajo. Vlaganja v inovacije so zdaj za velikostni razred večja (računano od celotnega prihodka). Celotni prihodek na zaposlenega je 30 do 40 tisoč dolarjev. Značilni predstavniki so nafta, papirna, gumarska industrija, proizvodnja (elektrosistem, plinski sistem, premog) itn. Energetsko so take proizvodnje zelo zahtevne, ekološke dvomljive. Zanimiva je tudi struktura dela. Nenadoma prične upadati delež nekvalificiranega dela, bistveno pa se večja delež srednje in visokostrokovnega dela. Medsebojna povezava podsistemov razvoj, trženje in proizvodnja je popolnoma drugačna. Razvoj in trženje nenadoma pridobita na pomembnosti, medtem ko pomembnost segmenta proizvodnja zdaj že relativno upada.

V razvojno intenzivnih industrijah se stvari še nadalje izvajajo. Naložbe v inovacije narastejo do približno 15 % celotnega prihodka. Povprečni celotni prihodek na za-

nje sem potem prenesla na mojstre, potem pa še na ostale delavce v proizvodnji.

Janko Brovc, TPD: »Potrebno je bilo osvojiti veliko različnih priprav in pripomočkov za sestavo samih stajal, kot tudi podsestavov, ki jih vgrajujemo v stajala. Bilo je nekaj problemov z ofodji, pa tudi z žico, ki je včasih nekoliko slabša. Trenutno imamo v

delu 47 telefonskih central in zanje so stajala že narejena. Manjka pa ostala oprema za izpopolnitev: stikalne matrice, vtične enote, računalniki, nadzor sistemov, mize, itn. Proizvodnje stajal zato ne nameravamo povečati, saj je teh ne moremo delati na zaloگو. To bi nam vezalo preveč sredstev, saj je prazno stajalo brez opreme vredno od 160 do 200 tisoč dinarjev.

posleneega znaša od 50 do 70 tisoč dinarjev. Ta vrst industrije ni ne infrastrukturno ne energetsko zahtevna, temveč so povečane zahteve po višji ravni šol in kadrov. Pomemben je ambient, v katerem delajo ti kadri in potrebno je doseči kritično intelektualno koncentracijo. To predstavlja visoko razvojno stopnjo. Rad bi opozoril na strukturo dela, ki je zdaj bistveno drugačna. Izpod stopnje 3 (kvalificirani delavci) take industrije komaj kaj zaposlujejo. V operacionalizaciji modela sta poudarjena podsistema razvoj in trženje. Podsistema proizvodnje in kadri in izobraževanja, sta tu že v celoti enakovredna. Vo-dilna podsistema sta razvoj in trženje. Razvoja ne postavljajo drugačne zahteve kot v delovno ali kapitalno intenzivni industriji. Govorim o zanesljivosti ali redundanci sistemov, o popolnosti novih materialnih in tehnoloških, in tu se sliši tudi beseda kreativnost, ki je v delovno intenzivni industriji ponavadi ne slišimo. Podobno je tudi na področju trženja.

Cetrti tip industrije, ki se ga mogoče še ne zavedamo, je informacijsko intenzivna industrija. Vlaganje v inovacijski proces znaša praviloma čez 15 % celotnega prihodka, povprečen celotni prihodek na zaposlenega pa 100.000 dolarjev. Identificirani so tudi že primeri, ko je prihodek 250 in celo 300 tisoč dolarjev na zaposlenega. Tipični predstavniki so: Software—house, inženiringi, Computer Aided Engineering in CAD, informacijski sistemi, Management Consulting, Marketing Research, podiplomski študij na univerzi itd.

V teh sistemih je struktura dela popolnoma drugačna. Večina je v stopnjah od visokošolske izobrazbe do usposobljenosti po doktorski znanosti. Jaz jih imenujem inventorijski. Tipičen model hierarhizacije tega sistema je popolnoma drugačen od dosedanjih. Imamo razvojni, tržni ter kadrovski segment in informacijsko bazo (namesto proizvodnje). Proizvodnja je samo še nek dodan sistem, kjer se da proizvajati izdelek ali se uporabljati njene proizvode. Značilen primer je inženiring.

Seveda, zavedati se moramo, da v realnosti nekega absolutno čistega sistema ni. Noben industrijski sistem ni samo delovno, kapitalno, znanstveno ali informacijsko intenziven. Vedno imamo opravka z mešanimi sistemi. Za primer bi rad pokazal ponazoritev štirih sistemov, in sicer delovno, kapitalno, znanstveno in informacijsko intenzivnega. Vsak od teh sistemov ima vsebovane komponente ostalih treh. Ce želite to izračunati za vašo delovno organizacijo ali TOZD, morate uporabiti kot merilo dohodek na sredstva, ki ga ustvarjate v določenih segmentih. Iz tega boste lahko narisali diagram in ugotovili, kje ste v pretežni meri. To je treba primerjati z zahtevanim modelom operacionalizacije, vendar ne formalne organizacije, temveč statusa podsistemov. Ce boste ugotovili, da so pri vas ti deli ustrezno opremljeni z resursi in s kadri, potem je vse v redu. Ce temu ni tako, bi kazalo resno premisliti, ce bi le kazalo spremeniti ta dejanski status.

Ivo Banič, DOJC

Iz kongresne resolucije o vlogi in nalogah ZKJ v boju za razvoj socialističnega samoupravljanja in za materialni ter družbeni napredek države

(Nadaljevanje s 3. strani)

treba uporabiti tako, kot so sklenili delovni ljudje in občani.

Emisijo in vso denarno politiko je treba podrediti vlogi krepitve združenega dela ter financiranja normalnega poteka tekoče reprodukcije. Odločno je treba prenehati z družbeno nesprejemljivo prakso uporabe emisije za različne oblike končne potrebe ter zagotoviti racionalizacijo celotnega mehanizma plačilnega prometa. Z odnosi in politikami na tem področju je treba zagotoviti učinkovito uresničevanje politike gospodarske stabilizacije.

Cimbold energično je treba onemogočiti državnolastniško prisvajanje, ki je v nasprotju s socialističnemu samoupravljanju in otežuje razvoj samoupravnega sistema razširjene reprodukcije. Kar najodločneje je treba spodbijati skupinsko in privatno prilajanje družbenih sredstev, razne privilegije, zasnovane na monopolističnem upravljanju z dohodkom in družbenimi sredstvi, podkupovanje in druge podobne protisocialistične in protisamoupravne pojave. Komunisti v samoupravnih, državnih in političnih organih se morajo kar najbolj energično angažirati za uveljavljanje vseh zakonskih in drugih ukrepov za varovanje družbene lastnine. Kongres obvezuje vse komuniste, organizacije in vodstva Zveze komunistov, naj se odločno bore za ustvarjalno uveljavljanje načela delitve po rezultatih tekočega in minulega dela, ki se kažejo v povečani družbeni produktivnosti dela in v povečanem dohodku.

Treba je ustvarjalno razdelati osnove in merila za ustvarjanje deleža dohodka delavca v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela na podlagi upravljanja in gospodarjenja s sredstvi razširjene reprodukcije v skladu z zakonom o razširjeni reprodukciji in minulem delu.

Z organiziranjem široke akcije, ki jo morajo komunisti sprejeti kot svojo obveznost v vseh organizacijah združenega dela, je treba začeti uresničevati izredno pomemben sklep 3. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije o večjem družbenem, materialnem in moralnem vrednotenju dela v neposredni proizvodnji in dela pod težjimi pogoji — posebno kvalificiranih delavcev, v primerjavi z administrativno-tehničnimi delavci. To je eno temeljnih vprašanj boja za uspešnejši družbenoekonomski razvoj. Komunisti v sindikatih morajo prevzeti odločilno vlogo pri uresničevanju tega sklepa.

Ustvarjalno, inovatorsko in racionalizatorsko delo vseh delavcev, kakor tudi organizatorjev proizvodnje, je treba bolj družbeno spodbujati v razmerju s prispevkom za večjo proizvodnjo, storilnost dela in dohodek. Zato se morajo bolj uveljaviti pobude in nadarjenost delavcev, znanstvenikov in raziskovalcev kot pomembni dejavniki uspešnega dela in znanstva vsake organizacije združenega dela in celotnega družbenega napredka.

Komunisti morajo postati skupaj z delovnimi ljudmi in drugimi subjektivnimi silami v sindikatu in drugih družbenih strukturah nosilci boja za hitrejšo odpravljanje pojavov uravnilovke in za preprečevanje pridobivanja dohodka in osebnega dohodka brez ustreznega delovnega prispevka.

Zveza komunistov si prizadeva, da se vse večji del skupnih potreb družbenega standarda, vključujoč tudi potrebe v krajevnih skupnostih, zadovoljuje z neposredno, svobodno menjavo dela. Sredstva za zadovoljevanje teh potreb se bodo oblikovala iz osebnega dohodka delavca kot tudi iz dohodka TOZD — za delo in poslovanje družbenih dejavnosti v funkcijah razvoja proizvodnje — po načelu bruto osebnega dohodka.

Cimprej je treba opraviti temeljno analizo zakonov, ki urejajo področje samoupravnih interesnih skupnosti. Pregledati je treba sedanje število skupnosti, njihovo notranjo organiziranost, zmanjšati prevelik strokovno-administrativni aparat in uskladiti položaj teh skupnosti z Ustavo SFRJ in zakoni.

Komunisti si bodo prizadevali za uskladitev sistema financiranja družbenopolitičnih skupnosti z materialnimi možnostmi gospodarstva in politiko ekonomske stabilizacije. Nujno je treba pregledati proračunske izdatke na vseh ravneh in preoblikovati tisto proračunsko porabo, ki se lahko oblikuje s svobodno menjavo dela.

Preprečiti je treba prakso ustvarjanja anonimnih sredstev v družbenopolitičnih skupnostih. Komunisti si morajo prizadevati za zmanjšanje števila zaposlenih v delovnih skupnostih organizacij družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij, organizacij združenega dela, zbornic, raznih posredniških organizacij itd. Administrativno-strokovne službe v teh skupnostih so se namreč tako povečale, da so postale neracionalne in ekonomsko neopravičljive.

Lepi rezultati prvega polletja v TOZD HIPOT

Naša TOZD Potenciometri in hibridi v Šentjerneju je sredi nenehno se razvijajočega programa in dejavnosti. Saj smo poleg mlade veje hibridne proizvodnje, letos že začeli s poskusno proizvodnjo prikazalnikov (displayev). Vendar poleg vseh teh snovanj in načrtov redna proizvodnja teče normalno in jo tudi povečujemo v znatni meri.

Kljub temu, da je polletni obračun še v izdelavi in dokončnih uradnih podatkov o poslovanju v obravnavanem obdobju še ni, so znani določeni pokazatelji poslovanja, ki so dovolj realna osnova za ocenitev uspešnosti dela TOZD.

PROIZVODNJO smo realizirali s 112 % dinamičnega plana, kar je 58 % letnega plana in pomeni 48 % povečanje v primerjavi z enakim obdobjem leta 1981. Na osnovi te proizvodnje smo pridobili fakturirani celotni prihodek v višini 121 % dinamičnega plana, oz. 62 % letnega plana, predstavlja pa to povečanje v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta za 56 %.

ZUNANJETRGOVINSKA MENJAVA se v globalu odvija v okvirih



V proizvodnji potenciometrov

planirane, saj smo izvoz realizirali z 99 % dinamičnega plana, uvoz pa ocenjujemo, da smo realizirali po planu. Realiziran izvoz je za 27 % večji od doseženega v enakem obdobju lanskega leta. Manj ugodna je struktura izvoza, saj smo v nasprotju s planirano usmeritvijo večje povečanje izvoza zabeležili na klirinškem kot na konvertibilnem področju. STROŠKE ocenjujemo, da bodo realizirani s 107 % dinamičnega plana. Za OSEBNE DOHODKE smo si v masi izplačali za 33 % več kot v enakem obdobju lani, kar pomeni 27 % povečanje BOD na zaposlenega in je to daleč znotraj dovoljenih okvirov. Povprečni BOD na zaposlenega so pod povprečjem delovne organizacije.

Lahko torej zaključimo, da smo v zaostrenih gospodarskih razmerah, s katerimi se je TOZD srečevala, dosegli zadovoljive rezultate in da smo v poslovanju dosegli pozitivni kvalitetni premik. Delavci TOZD se zavedamo resnosti gospodarskega položaja v državi in smo se v precejšnji meri vedli stabilizacijsko, kar se nedvomno vidi iz doseženih rezultatov.

Zavedamo se, da je pred nami še eno polletje, ki bo še znatno težje kot preteklo.

Novi zakon o razpolaganju s konvertibilnimi devizami bo povzročil, oz. poslabšal že zaznane težave v poslovanju:

— slabšo preskrbo z uvoznim repromaterialom in rezervnimi deli

— verjetno trganje reproverig na domačem trgu oziroma sigurno slabšo preskrbo s strani domačih dobaviteljev — zmanjšanje naročil na domačem trgu

Kljub temu, da smo v TOZD dobro preanalizirali situacijo in se pripravljamo, da težave čim brezbolneje premostimo, realno pričakujemo, da bomo do konca leta dosežene ekonomske rezultate poslabšali. Medtem ko predvidevamo, da bo izvozno usmerjena proizvodnja obdržala tempo proizvodnje iz prvega polletja, pa pričakujemo zastoje v proizvodnji za domači trg, ki v dohodku TOZD pomeni precejšnji delež.

Stanko Rostohar

TOZD SPREJEMNIKI, SEŽANA

Določno o regresu

Precej govoric, razprav in vroče krvi je bilo na dnevnem redu v Sežani pa tudi drugje v široki potrošnji in morda še kje, ko so se pojavile vesti, da delavci sežanske TOZD Sprejemniki v letošnjem letu ne bodo dobili izplačanih sredstev za regresiranje letnega dopusta. Vzrok: slabo poslovanje v preteklem letu.

O takem stališču je razpravljala tudi sindikat Široke potrošnje, ki je že pred pričetkom izplačevanja letošnjih regresov sklenil, da morajo ta sredstva prejeti prav vsi zaposleni, še posebej tisti v tovarnah. Mnenja je bil namreč — in s takim stališčem se je strinjal tudi sindikat celotne sestavljene organizacije — da bi bilo nedopustno, če bi regresa ne dobili prav tisti, ki ustvarjajo sredstva za funkcioniranje celotne infrastrukture (ki podobnih težav seveda nima)!

Določila v družbenem dogovoru in vsi zakonski akti, ki kakorkoli „sodelujejo“ pri določevanju možnosti za izplačevanja, pa so bili glede na lanske poslovne rezultate nedvoumna — o regresu ne more biti govora. Enakega stališča je bil tudi izvršni svet občinske skupščine Sežana, ki razprave o tem vprašanju sploh ni hotel vključiti v dnevni red katerega od svojih zasedanj — edino ta organ pa je pristojen, da bi tako izplačilo lahko dovolil.

Vse je že kazalo, da bo zadeva končala v slepi ulici, ko so se slednjič dogovorili za pametno rešitev. Z regresiranjem letnega dopusta bodo počakali do oktobra, ko bodo znani rezultati devetmesečnega obračuna. Predvidevajo, da bodo ugodni, zato bodo regres tudi lahko izplačali, v nasprotnem primeru pa seveda ne.

S takim sklepom so se strinjali v kolektivu, pritrđilno stališče pa je imel tudi sindikat delovne organizacije.

Stane Fleischman

Postati izvozno naravnana nacija

V sobotni prilogi Dela (10. julij) je bila objavljena anketa na temo, kako preprečiti zastoje v proizvodnji. Zaostreni pogoji poslovanja in gospodarjenja, predvsem pa težave pri oskrbi tako z uvoženimi kot domačimi surovinami in reprodukcijskim materialom so v mnogih organizacijah združenega dela povzročili resne težave in motnje v proizvodnji. Te so močnejše izražene zlasti v nekaterih panogah ali dejavnostih, ki so precej uvozno odvisne.

Zaradi skrčenih možnosti razpolaganja s prisluženimi devizami se bo položaj zaostril tudi v organizacijah združenega dela, ki so v prvem polletju še lahko vzdrževale kolikor toliko normalen potek proizvodnje. Zdaj bo precej odvisno od iznajdljivosti, prizadevanja in ukrepanja samih delovnih kolektivov, kako bodo prebrzdali težave, ki bi lahko povzročile večje zastoje v proizvodnji.

Zato je časnik Delo v dvajsetih proizvodnih organizacijah povprašal, ali so že skrbneje proučili in ocenili, kakšni bodo njihovi pogoji za poslovanje in proizvodnjo v prihodnjih mesecih in do konca leta ter kaj so že ukrenili, ali še bodo storili, da bi zagotovili kar najuspešnejši potek proizvodnje.

Med anketiranci sta bila tudi dva predstavnika Iskre in sicer namestnik predsednika KPO SOZD Iskra Ljuban Artič, ki je v anketi takole odgovoril: „Do začetka septembra imamo še zagotovljeno preskrbo s potrebnim uvoženim reprodukcijskim materialom, ni pa še rešeno vprašanje preskrbe z domačim. O tem, kaj bo do konca leta, še nimamo jasne predstave, načrtujemo in ukrepamo na osnovi sedanjih razmer in možnosti, kot jih ocenjujemo.“

Ne pričakujemo ekstremnih težav, pričakujemo pa proti koncu leta nekaj več zastojev v proizvodnji in zmanjšanje njenega obsega nekoliko bolj kot v zadnjih mesecih lani; lani je bila manjša za 5, letos pa bo verjetno za 10 odstotkov. Pri tem pa konvertibilni

izvoz nikakor ne bi smel trpeti, čeprav na škodo manjšega čistega dohodka.

Ukrepati smo začeli že lani, zmanjšali smo proizvodne programe s premočno uvozno komponento in to nadaljujemo tudi letos. Odpovedujemo se zlasti vsem programom, ki zahtevajo več kot polovico uvoženega reprodukcijskega materiala. Problematičen pa postaja tudi že izvoz izdelkov, pri katerih je potreben uvoz več kot 30 odstotkov reprodukcijskega materiala, tudi zato, ker je združevanje deviz za osnovne surovine po sedanjem sistemu postalo filozofija vse črne in barvaste metalurgije.

Ob restriktivnih ukrepih se zaostrojuje problem vseh novih programov, za katere smo prevzeli obveznost v srednjeročnem planu, tako na primer razvoja računalniške in mikroelektronske proizvodnje, precej pa je prizadet tudi program telekomunikacij.

Izhod iz težav vidim v tem, da postanemo ne le izvozno naravnana organizacije združenega dela, temveč izvozno naravnana nacija.“

Predstavniki Iskre iz Semiča Anton Horvat pa je v anketi povedal: „Ker za izdelavo energetskih kondenzatorjev nimamo dovolj surovin, ki so uvožene, smo morali iz temeljne organizacije, kjer jih izdelujejo, delavce prenesti v druge temeljne organizacije, kjer izdelujejo elektronske kondenzatorje in naprave za odpravo motenj. Z majhnimi kondenzatorji, ki jih izvažamo, ne moremo pokriti deviznih potreb za uvoz surovin in za energetske kondenzatorje — čeprav uporaba teh omogoča tudi prihranek do desetine sicer porabljenе energije. Zato zdaj namesto energetskih kondenzatorjev izdelujemo nekaj izdelkov za šentjernejsko TOZD in za ljubljanski Zmaj.“

Upamo, da bomo po dopustih lahko delali v enakem obsegu kot doslej, delno tudi nekaj več za izvoz, ker smo dobili naročilo tujega kupca; za uvoz potrebnih surovin združili nekaj deviz s kupci, tako da bomo lahko ohranili vsaj dosedanji obseg proizvodnje.“

OBVESTILO

Obveščamo delavce Iskrinih delovnih organizacij v Kranju, da bo s 1. avgustom 1982 ukinjena proga avtobusa, ki vozi od Iskre v Savski loki do Telekomunikacij na Laborah.

Prevozni oddelek



TOZD TV, Pržan — Čeprav dvorišče Tovarne TV sprejemnikov v teh dneh izgleda, kot da bi vanj treščil zajeten NLP, se ni zgodilo nič takega. Kupili so namreč nove kotle za centralno ogrevanje, zato je potrebno zgraditi novo toplovodno povezavo z objekti, ki so ločeni od matičnega tovarniškega poslopija. Razkopano parkirišče, ki je pregnalo avtomobiliste na prostor pred vhomom in še kam, sicer jezi lastnike jeklenih konjičkov, vendar naj se potolažijo, da ne bo več dolgo tako. Luknja bodo v kratkem zatrpali, bo pa pozimi zato v servisu, ambulanti, trgovini itd., prijetno toplo. Pa tudi ceneje, saj se ne bodo več greli na elektriko!

Dopisujte

Duh pripravljenosti za razreševanje vseh težav

Predsedstvo CK ZKS je povabilo našega predsednika KPO SOZD Iskra Antona Stipaniča, naj se kot gost udeleži 12. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije v Beogradu. Zato smo Antona Stipaniča naprosili, da bi nam na kratko povedal nekaj misli in vtisov z nedavnega najvišjega zbora jugoslovanskih komunistov.



Anton Stipanič.

„Skoraj ves čas sem se udeleževal kongresa, ko pa je kongres delal v komisijah, pa sem seveda aktivno zasledoval delo komisije za razvoj socialističnih, samoupravnih, družbenoekonomskih odnosov, ekonomskega in družbenega razvoja ter ekonomsko stabilizacijo.“

Moj vtis o kongresu je predvsem v tem, da je bila nenehno prisotna zavest o težavah, v katere smo zašli, in ta zavest je preveč slehernega razpravljalca. V komisiji, kjer sem prisostvoval, je bilo prijavljenih več kot 250 razpravljalcev, od katerih je polovica pisaleno priložila svoje prispevke.

Dalje sem povsod čutil očitno najboljše namene, da bi razrešili naše temeljne ekonomske probleme, seveda pa je bil pristop posameznih razpravljalcev odvisen od razmer in okolja, od tega, kdor je delegat prihajal. Zato je bilo poleg jasnih predlogov o potrebi vračanja kreditov, nujnosti izvoza in odplačila dolgov, bilo moč slišati tudi razprave o potrebi povečanje kurza štirinskega dolarja in njegovo izenačitev s konvertibilnim dolarjem. Zelo veliko je bilo tudi razprav okrog tega, ali imamo možnosti hitrejšega razvoja, kot npr. v kmetijstvu.

Zdelo se mi je, da so bili bolj konkretni nastopi delegatov proizvajalcev kot pa pripravljeno gradivo za kongres. V spominu mi je ostal nastop nekoga delegata-kmeta, ki je dejal, da čemu kmete označujejo z individualnimi kmetijskimi proizvajalci, ko pa bi bili ostali kar kmetje. Kritika je letela tudi na to, da pristop do drobnega gospodarstva in zadružnega sektorja ni vedno ustrezen in da so, ob kritični tudi nezaposlenosti v Jugoslaviji, prav v kmetijstvu velike možnosti za zaposlovanje, saj se kljub različnim ocenam neobdelane kmetijske površine večajo in dosega kar milijon hektarjev neobdelanih polj.

Tudi okrog turizma in njegove vloge ter možnosti, pa okrog industrije in njenega povezovanja doma, še zlasti

pa za nastop na tujih trgih, pa delovna disciplina, o vsem tem je bilo veliko govora. Zelo jasno so bile izrečene tudi zahteve, da delovna mesta niso večno pridobljena pravica, ampak morajo biti vedno izpostavljena konkurenci sposobnejših in bolj kvalificiranih.

Skratka, kongres je prevečal duh pripravljenosti za poenotenje mišljenj in ustvarjalnega prispevka delegatov k razreševanju najtežjih vprašanj na področju gospodarstva. Vsega tega je nekoliko manjkalo v pripravljanih kongresnih materialih in v načrtovanih ukrepih za odpravo omenjenih slabosti.

Iz objavljenih podatkov je bilo moč razbrati, da ima Jugoslavija 3 do 3,5 milijarde premalo konvertibilnega izvoza, zato je bilo pričakovati, da bodo napravili nekakšen načrt, kako in s kakšnimi ukrepi bomo nadomestili omenjeni primanjkljaj. Toda tega žal ni bilo. Iz razgovorov med odmori pa je bilo mogoče ugotoviti, da je to naloga naših izvršnih organov, od ZIS do republik, in da to ni stvar kongresa. Osebnost se s takšno razlago sicer lahko strinjam, glede na težave dogovarjanja v Jugoslaviji pa ukrepi le morda kasneje in bi bilo dobro, če bi se natančneje formulirale nekatere naloge in ukrepi tudi v kongresnih materialih in resolucijah.

Hkrati pa je bila moja udeležba na kongresu dobra priložnost za vrsto neformalnih razgovorov z delegati iz naše republike in tudi iz drugih republik, kar je omogočilo izmenjavo pogledov in tudi za marsikak zaključek, ki nam bo vsem koristil pri bodočem delu.“ je končal pripoved Anton Stipanič o svojih vtisih z 12. kongresa ZKJ.

D. Ž.

Pomlajena šempeterska Iskra

Pogled na tekoče trakove, stroje, risalne deske in delovne pripomočke v TOZD in DSSS v Šempetru, kjer ima sedež Iskra-Avtoelektrika, je povsem drugačna kot še pred mesec dni. Pogled zastane na „novih“ dekletih in fantih, ki tiho in mirno stremijo v svoje delo, sem ter tja dvignejo pogled in bežno opazujejo, kaj se dogaja v njihovi okolici. Ti fantje in dekleta, lahko bi jim rekli bodoči strokovnjaki v fazi razvoja so učenci, dijaki in študenti iz raznih šol, ki opravljajo redno počitniško prakso.

Okrog štirideset jih je trenutno, nam je povedala referentka za kadre v Avtoelektriki Milenka Konjedic, ki koordinira njihov prihod in odhod, ki skrbi, da bi iz prepotrebne prakse, brez katere ni moč nadaljevati študija odnesli kar čimveč novega in koristnega znanja.

Praktikanti — njihovo delo traja 15 rednih delovnih dni, so iz raznih šol. Tako smo srečali kovinarje, elektrinarje, slušatelje elektro in strojne fakultete itd. Večina med njimi so študenti Avtoelektrike, nekateri pa so neštudenti, pretežno iz elektro poklicne šole, in sicer elektroniki in elektromehaniki.

Njihovo delo je zahtevno, predvsem tistih, ki obiskujejo že višje letniške šole. Za ta dela so poskrbeli njihovi mentorji, s katerimi so tudi praktikanti zadovoljni, še posebej pa so zadovoljni praktikanti, ki so prvič na praksi, saj tako spoznavajo prvič v življenju delovni proces na linijah in se uspešno vključujejo v samoupravne in družbenopolitična dogajanja.

Nekatere med njimi smo povprašali o prvih vtisih, ki so jih pridobili na delovnih mestih. Vsi so v en glas zatrjili, da so zadovoljni, da nikakor niso pričakovali, da jim bo delovni proces postregel s tolikšnimi neposrednimi novostmi, ki so nujno potrebne za nadaljevanje šolanja. To njihovo zadovoljstvo je neposredno pohvala tudi za mentorje, ki bdijo nad njihovim delom, zato lahko zaključimo z ugotovitvijo o obojestranski koristi.

Marko Rakušček

KOORDINACIJSKI SVET ZSMS ŠIROKE POTROŠNJE

Kako do sklepčnosti?

Dejavnosti mladih v Široki potrošnji prav gotovo ni moč ocenjevati po udeležbi na sestankih koordinacijskega sveta osnovnih organizacij. Če drugi sestanek tega organa, ki je bil sklican na Pržanu, 7. julija, je bil namreč nesklepčen, saj se ga niso udeležili člani iz štirih osnovnih organizacij. Podobno je bilo tudi nekaj tednov prej, ko se je prvega sestanka udeležilo še manj članov...

Kljub temu pa dejavnost po osnovnih organizacijah ni zamrla, saj so vesti o delu po posameznih osnovnih organizacijah kar optimistične. Res je, da odstotki tistih članov ZSMS, ki svoje članstvo potrjujejo tudi z dejavnim nastopanjem, ni pretirano visok. V Železnikih, npr. ugotavljajo, da je aktivnih 10 do 15 %, marsikje pa še manj. No, pa tisti, ki delajo, svoje delo boljše opravijo!

Kljub maloštevilni udeležbi na tokratnem sestanku pa mladi niso izpustili priložnosti za pomenek. Seznanili so se z aktualnim gospodarskim položajem svoje delovne organizacije, se opredelili za nadaljnje delo in se seznanili z delom po sosednjih osnovnih organizacijah. Zanimivost iz razprave o nadaljnjih nalogah: mladi so načelno potrdili začetek sodelovanja z mladino Žirovskega vrha, ki na Goropekah gradi planinski dom. Kakšno bo to sodelovanje, je tokrat še prezgodaj povedati, saj bodo morali svoje povedati v osnovnih organizacijah, pa tudi v DO Kibernetika. Mladi iz Široke potrošnje bodo namreč sodelovanje z mladino Žirovskega vrha povezali z mladino te kranjske delovne organizacije.

Več o aktivnosti ZSMS v Široki potrošnji pa bo moč povedati šele po letošnjih dopustih, ko bo delo ponovno oživel. Takrat je morebiti celo pričakovati prvi sestanek s polnoštevilčno udeležbo v tem mandatu! Fleischman

Napoved gospodarjenja ne obeta ničesar dobrega

Delegati delavskega sveta Široke potrošnje bi prav gotovo rajši govorili o obetavnih napovedih kot pa je bila tista, ki so jo obravnavali 5. julija v Škofji Loki. Ta, ki govori — čeprav na osnovi le nekaterih podatkov — o možnosti za uspešno gospodarjenje do konca letošnjega leta, žal, ne ponuja veliko.

Koliko je moč od gospodarjenja v prihodnjih mesecih pričakovati, smo zapisali že v prejšnji številki glasila, ko smo poročali o stališčih odbora za gospodarjenje v zvezi z isto temo. Ta odbor pa je sprejel med drugim tudi sklep, da naj bi na ravni delovne organizacije izdelali rebalans plana za drugo polletje. S tem predlogom se delavski svet ni strinjal, pač pa je predlagal, da naj v temeljnih organizacijah ponovno sestavijo proizvodne načrte za preostale mesece letošnjega leta.

Napoved gospodarjenja bo služila kot temeljni dokument za obravnavanje na delavskih svetih TOZD, ki jo bodo morale tudi dopolniti s svojimi stališči in podatki. Do konca avgusta bodo morali razprave po TOZD zaključiti, služba za plan in analize delovne organizacije pa je dolžna izdelati usklajeno napoved gospodarjenja. To bo potem ponovno obravnaval delavski svet Široke potrošnje in seveda določil ukrepe za izvajanje dogovorjenega.

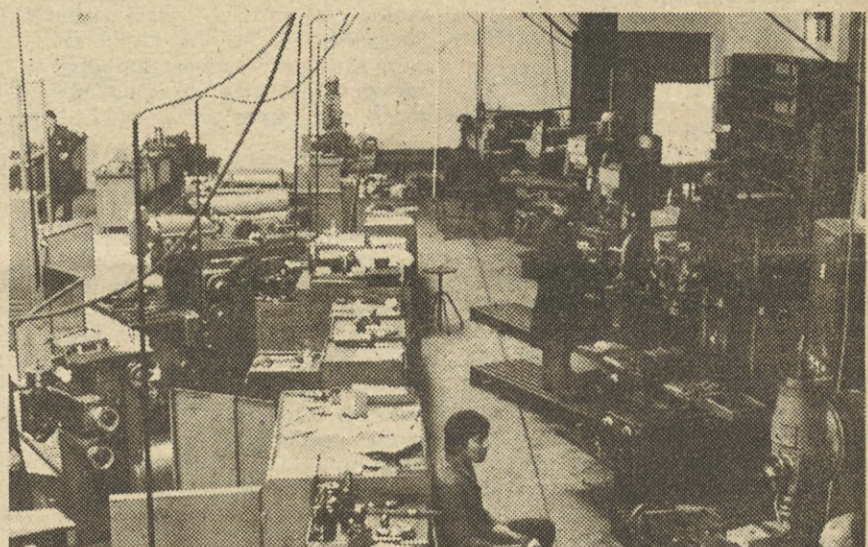
Sicer pa je bilo iz razprave lahko razbrati marsikaj. Med drugim tudi neprijetno ugotovitev, da delovna organizacija še vedno ni organizirana tako, da bi bilo moč podatke, potrebne za

planiranje, dobivati v zadosti kratkem času. To spoznanje je bilo toliko bolj neprijetno, ker se je pokazalo, da rebalans plana zaradi izredno težavnega in zamudnega zbiranja podatkov ni moč izdelati prej kot v dveh mesecih. Tako naprej ne bo šlo, so menili delegati, in tudi na ta način podprli prizadevanja službe za organizacijo in AOP, ki pripravlja ustrezen koncept računalniške povezave znotraj DO. Treba pa bo še nekaj več, kajti tudi s podatki, ki naj bi jih posredovala Iskra Commerce ni vse v najlepšem redu!

Delegati so obravnavali tudi poročilo odbora za razvoj samoupravljanja. Poleg razprave o poteku in rezultatih samoupravnega dogovarjanja in sporazumevanja o bodočnosti Iskrine Mikroelektronike, poslovnega letala in Tovarne barvnih katodnih cevi v Nišu, so na zasedanju sprejeli težko pričakovani dokument. Gre za poslovník o delu organov upravljanja in delegacij, ki velja za celotno Široko potrošnje.

Zaostrene razmere, ki vse bolj ožijo možnosti za uspešno poslovanje, so povzročile, da je tokratni sestanek delavskega sveta relativno hitro sledil brezskrbnem ozračju, ki so ga povzročili kolikor toliko zadovoljni poslovni rezultati. Po zadnjih vesteh se je namreč odstotek uvoznih pravic na osnovi deviznih prilivov še zmanjšal, kar bo povzročilo neprijetne spremembe v poslovanju večine članic Široke potrošnje.

S. Fleischman



Praktikanti ob sodobnih strojih pridobijo prepotrebno znanje.

Preurejajo stari servis v Rožni dolini

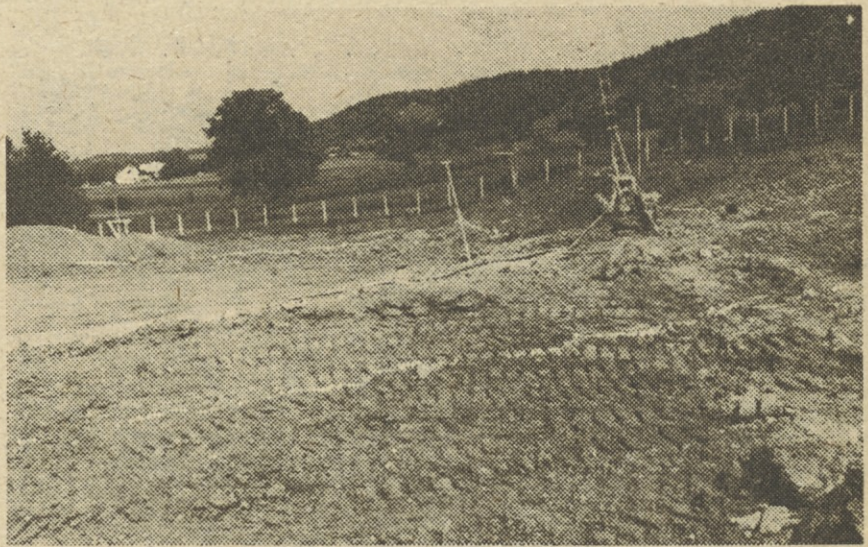
Pisali smo že, da so se Iskrini serviserji v Rožni dolini v Ljubljani pred dnevi že preselili v novi Centralni servis. S tem pa gradbenih del še ni konec, saj so začeli preurejati stare prostore.

Z dograditvijo novega objekta in z adaptacijo starega bo imela Iskra v Rožni dolini skupno okoli 4200 m² servisnih površin. Gradnja bo veljala približno 110 milijonov dinarjev. Od

te vsote je največ prispevala Iskra Commerce, mnogo pa je bilo tudi denarja iz Iskrinih združenih sredstev ter seveda posojila od Ljubljanske banke.

V preurejenem starem objektu bodo imeli v prihodnje svoje prostoredelavnica električnih ročnih orodij, vodstvo Centralnega servisa in vodstvo TOZD Servis, telefonska centrala, garderobe, sanitarije in še kaj.

L. D.



Gradnja novega dela Tovarne keramičnih kondenzatorjev v Žužemberku je stekla. Gradbeno podjetje Pionir je že sredi zemeljskih del. Buldožerji, bagri in vrtni stroji dolbejo v suhokrajinsko zemljo. Novi del tovarne bo precej večji od vsega dosedanjega proizvodnega prostora. Investicija je skoraj izključno namenjena najsodobnejši tehnologiji za proizvodnjo večplastnih kondenzatorjev (multilayer). Predvidoma bo otvoritev proizvodnih prostorov konec drugega leta.

Ugodni poslovni rezultati v Feritih

Ob polletju obračun že pokaže rezultate in tudi značilnosti poslovnega leta. V TOZD Feriti se tega zavedajo in so zato sodelavcem že pripravili oceno poslovanja. Velja omeniti, da so zadnji dan junija zaposleni že dobili v roke strokovno oceno iz analitiške službe. 38. (!) številka letošnjega biltena je namenjena v celoti poslovnim rezultatom.

V uvodu analitiki ugotavljajo, da so pokazatelji taki, da lahko pričakujejo dokaj ugodne rezultate. Tako so proizvodnjo v mesecu juniju letos realizirali z 9,3 % letnega načrta, v obdobju januar-junij letos pa znaša realizacija 51,9 % letnega načrta proizvodnje.

Tudi prodaja je dobro tekla. Številke

pravijo, da so dosegli v juniju 8,6 % prodaje predvidene za letos. Od januarja do junija pa so prodali za 51,3 % predvidenih količin za letos.

Tudi izvoz je bil junija dober. Kar 9,6 % letnega načrta so realizirali v tem mesecu. Tako so bistveno popravili tudi polletno bilanco izvoza in dosegli 44,6 % letnih količin, namenjenih izvozu. Seveda pa še vedno ostaja odprto vprašanje, kako nadomestiti razliko do polovice načrtovanega izvoza.

Proizvodne zmogljivosti so bile polno zasedene, pogostokrat tudi popoldne, ob sobotah in celo ponoči. Tudi z nadurami so si pomagali. Ob tem so dosegli realizacijo, ki dopušča izplačilo 12 % stimulacijo pri junijskih osebnih dohodkih. Stimulacija je namreč odvisna od realizacije proizvodnega načrta in višine doseženega izvoza. Tega se v Feritih dosledno držijo.

KF



V oblikovalnici Feritov.

S 6. zasedanja DS DO Kibernetika

Delegati delavskega sveta DO Iskra Kibernetika so bili na šestem zasedanju 9. julija 1982 seznanjeni z oceno poslovanja delovne organizacije v prvem polletju. Kibernetika je še vedno ena največjih DO v sestavljeni organizaciji Iskra. V tem kratkem obdobju od svoje ustanovitve je glede na materialne možnosti in zaostrene gospodarske razmere dokaj uspešno poslovala. Prvo polletje je bilo tudi za to DO dokaj naporno, saj je bila potrebna maksimalna angažiranost delavcev pri reševanju nalog za izpolnjevanje načrtov proizvodnje.

Podobno kot v lanskem letu so se temeljne organizacije Kibernetike tudi v prvem polletju letošnjega leta spopadale s številnimi problemi pri uresničevanju načrtovanih ciljev. Na poslovanje v tem obdobju je vplivala predvsem slabša preskrbljenost s surovinami in reprodukcijskim materialom. Izredno so se zaostrele razmere na zunanjetrgovinskem področju. Zaradi težav pri preskrbi z materiali je bila ovirana proi-

zvodnja, s čimer se je posredno slabšala likvidnost DO.

Kljub vsem težavam pa je bila DO Kibernetika v prvem polletju uspešna prav na področju izvoza, saj je skoraj izpolnila dinamični načrt izvoza. Načrtovani izvoz v vrednosti 29,2 milijona dolarjev za leto 1982 se je zaradi spremembe tečajev tujih valut znižal na 25,6 milijona dolarjev.

v 1000 dol.

| Področje | 1981 I. poll. | Plan 1982 | 1982 jan-maj | Indeks | % izpol. plana |
|--------------------------|------------------|-----------------|-----------------|-----------|-------------------|
| Konvertibilna Kliring | 7.835 3.753 | 20.147 5.476 | 9.089 2.597 | 116 94 | 45 64 |
| SKUPAJ | 11.588 | 25.623 | 10.161 | 109 | 49 |

V prvem polletju je Kibernetika povečala izvoz v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta za 9 % in dosegla 49 % letnega plana. Izvoz na konvertibilno področje je povečala za 16 %, na klirinškem področju pa je dosegla 6 % nižji izvoz.

Nobena temeljna organizacija ne bo imela izgube, najslabša je TOZD Vega. Sedaj so v Kibernetiki v teku akcije za čim uspešnejše poslovanje TOZD v drugem polletju. Posebna prizadevanja so usmerjena v racionalno gospodarjenje s sredstvi in racionalno nabavo materialov.

Glavni direktor delovne organizacije Peter Kopal, dipl. inž. je delavski svet seznanil z izpolnjevanjem ukrepov za poslovanje in delo v razmerah nastalega deviznega položaja. Govoril je predvsem o težavah, ki čakajo delavce Kibernetike v drugem polletju. V tem obdobju bo tej DO zmanjkalo 1.340.000 dolarjev, to pomeni, da bi se obseg proizvodnje moral znižati na 86 % letnega načrta proizvodnje. Hkrati to pomeni, da bo od 700 do 800 delavcev občasno brez dela zaradi zastojev v proizvodnem procesu. Storili bodo vse, da bi zaposlili 4.700 članski kolektiv in vse tiste, ki se vračajo iz JLA ter štipendiste. P. Kopal je pohvalil

prizadevanja temeljnih organizacij, ki so svoje kratkoročne in dolgoročne načrte usmerile v izvoz na konvertibilno področje.

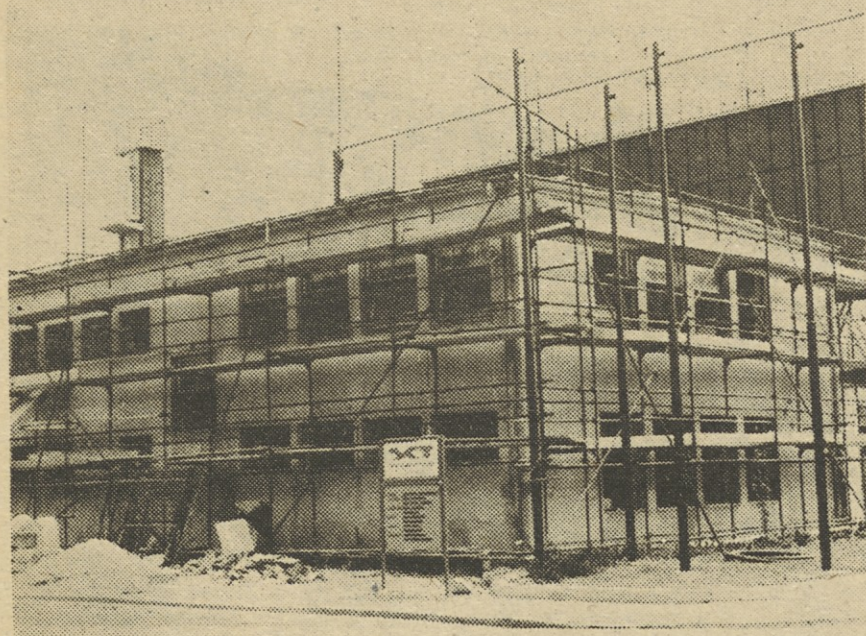
Trenutne najvažnejše naloge za uspešno poslovanje v nastalem položaju so: pospešena zamenjava uvoznih materialov z domačimi, povezovanje z delovnimi organizacijami v Jugoslaviji za pridobivanje deviznih sredstev, hitrejše osvajanje novih izdelkov, skrbno gospodarjenje z materiali, izboljšanje delovne in tehnološke discipline, prizadevanja za čimprejšnjo usposobitev ustrezne informatike v zvezi z nabavo repromateriala, sprotna analize zalog, večja skrb gospodarjenju s sredstvi in analiza možnosti za upokojeitev delavcev, ki imajo za to pogoje.

Peter Kopal je poudaril, da bo treba v prihodnje zagotoviti tako proizvodnjo, ki bo usmerjena predvsem na konvertibilno področje in bo prinašala kar največji dohodek. Le tako bodo lahko izplačevali ustrezne osebne dohodke in ustvarili sredstva za razširitev materialne osnove dela. V ta namen bo treba tudi zelo skrbno izdelati načrt za leto 1983, po katerem naj bi Kibernetika povečala izvoz na konvertibilno področje od letošnjih 25 na 31 do 32 milijonov dolarjev.

Alojz Boc

OCENA NEKATERIH KAZALCEV POSLOVANJA DO KIBERNETIKA V PRVEM POLLETJU 1982

| Naziv | Dej. 81 I. poll. | Plan 1982 | Ocena I. poll. 82 | Indeks | % |
|----------------------------|---------------------|--------------|----------------------|--------|------|
| Prihodki na dom. trgu | 1.334.442 | 3.632.853 | 1.985.500 | 149 | 54,6 |
| Prihodki na tujem trgu | 327.213 | 1.025.941 | 566.900 | 173 | 55,3 |
| Prihodki v okviru OZD | 1.153.746 | 1.855.165 | 908.900 | 79 | 48,9 |
| CELOTNI PRIHODEK | 2.815.401 | 6.513.959 | 3.461.300 | 123 | 53,0 |
| PORABLJENA SREDSTVA | 1.850.649 | 4.056.613 | 2.240.430 | 121 | 55,2 |
| Dohodek | 964.752 | 2.457.346 | 1.220.870 | 127 | 49,7 |
| Obveznosti iz dohodka | 219.709 | 709.361 | 378.600 | 168 | 51,9 |
| Čisti dohodek | 728.192 | 1.747.985 | 852.270 | 117 | 48,8 |
| Osební dohodek | 378.735 | 1.049.064 | 535.000 | 141 | 51,0 |
| Del ČD za sklade | 349.357 | 698.921 | 317.270 | 91 | 45,9 |
| Dohodek na zaposl. | 203.749 | 528.348 | 257.187 | 126 | 48,7 |
| Čisti doh. na zaposl. | 153.789 | 375.830 | 179.538 | 187 | 47,7 |
| Čisti, oz. doh. na zaposl. | 79.986 | 261.532 | 112.702 | 141 | 43,1 |



K članku na prejšnji strani: obnova starega poslopnja servisa bo kmalu končana.

Kje bodo letovali

Ko bomo prebirali to številko, ki bo zadnja pred kolektivnimi dopusti, bomo v Iskri – Avtoelektriki Nova Gorica na delovnih mestih le še tri dni. Vendar ne vsi. Zaposleni v zunanjih TOZD, torej v Ljubljani, Bovcu, Tolminu in Komnu, bodo namreč na dopustu teden dni prej kot mi „z dvorišča“, njihov kolektivni dopust se bo tako zaključil konec julija, vsi ostali pa pridemo spet na delo 9. avgusta.

In kako bomo preživeli najbolj pričakovane proste dneve? Različno, nekateri doma, v hribih, na morju, po širši domovini itd. Največ zaposlenih iz Avtoelektrike pa se bo odpravilo na morje v razne počitniške kapacitete s katerimi razpolaga ta Iskri delovna organizacija.

In teh počitniških kapacitet ni malo! O tem smo se lahko prepričali pri referentu za družbeni standard Branku Čermelj, ki nam je postregel z res razveseljivimi podatki v zvezi z organiziranim letovanjem.



Branko Čermelj.

Novogoriška Iskra se tako „ponaša“ z 22 počitniškimi prikolicami, ki so postavljene v Medveji, Rabcu, Umagu, Medulinu, Poreču in Novalji. Branko Čermelj nam je povedal, da so vse kamp-prikolice že od 1. julija sto odstotno zasedene, razen tistih na otoku Pagu, ki so zasedene od 11. julija. Iz mene se vrstijo na sedem dni, le v Novalji je ta rok zaradi oddaljenosti podaljšan za 3 dni.

Toliko o počitniških prikolicah. Seveda pa to ni vse. Veliko zaposlenih je izkoristilo proste termine tudi v počitniškem domu v Dramlju, ki ga ima Avtoelektrika v popolnem najemu. Ta dom premore 45 ležišč, ima lastno kuhinjo, popolnoma zaseden je od 3. julija do 29. avgusta. Pred tem datumom in po 29. 8. dom ne obratuje, „krivdo“ pa je pripisati kolektivnemu dopustu. Povejmo še, koliko stane penzion – za člane Avtoelektrike 340 din, za nečlane 500 din dnevno.

Tudi za počitniško hišico v Novigradu so se odločili prenekateri, to hišico pa je najela Avtoelektrika od počitniške skupnosti „Soča“, iz Nove Gorice. Dnevni penzion je 340 dinarjev, hrana pa je organizirana v skupni restavraciji „Soča“.

In kot zadnja možnost je tudi privatni aranžma v Crikvenici, kjer je ta prednost: brez posredovanja DO „prideš, ostaneš, plačaš“. Imajo pa približno 20 ležišč.

Do tu vse lepo in prav, vendar spremelja razdelitev kapacitet že vrsto let več težav. Izdvojimo samo dve poglavitni, o katerih nam je pripovedoval referent za družbeni standard. Na prvo mesto spada vsekakor obvezno koriščenje kolektivnega dopusta, ki seveda omejuje letovanje v prostih kapacitetah. Kot druga pripomba pa se nanaša na začetek in konec šolskega leta, ki se, glede na možnosti letovanja delavcev Avtoelektrike konča prepozno, oz. začne prepozno.

Tovariš Čermelj je nato upravičeno spregovoril o izredno visokih cenah najemnin za prikolice v avtokampih. Pri tem seveda obvelja le njihova odločitev in predstavniki DO na te cene ne morejo vplivati. Torej ni enakopravnega položaja za dogovarjanje. Zato ni čudno, če stane najemnina prikolice od 210 do 260 din dnevno. In prav zato bi bilo potrebno razmisliti, da bi na primer na ravni republike ustanovili kot nekakšen svet potrošnikov SRS, da bi prek tega skupno in enotno nastopali pri podjetjih, ki upravljajo avtokampe ter bi tako v obojestransko korist določili pristopne cene najemnin.

Kakšni pa bodo vtisi dopustnikov ter njihove pripombe in pohvale pa bomo objavili v nekoliko hladnejših dnevih.

Marko Rakušček



Upokojevci Industrije elementov iz stegenskih tovarn so šli letos skupaj na izlet v Počitniški dom v Poreču. Seveda je bilo najlepše srečanje starih delovnih tovarišev. Skupno so obujali spomine, pogovorom kar ni in ni bilo konca, tako tudi vožnja je bila predolga. V Poreču so si ogledali Evfrazijevo baziliko in popoldne preživeli skupno na kohanju na Otoku sv. Nikole. Čudovit dan je bil!

DO INVEST — SERVIS

Mladi uspešno izpolnjujejo naloge

Gotovo je postalo delo osnovnih organizacij Zveze socialistične mladine pred kongresom živahnije. Gotovo pa to velja za mlade v Invest servisu. Pri njih je opaziti že nekaj let živahno dejavnost, lotevajo se tudi najzahtevnejših nalog.

Tudi izven domače delovne organizacije so aktivni. Tako je njihov sodelavec Drago Kužnik član Kadrovske komisije. Drugi pa je predsednik Centra za obveščanje in propagando v Občinski konferenci mladine Ljubljana Center, Jože Pirc, poleg tega pa še tehnični in glavni urednik glasila mladih Ljubljana Center — Mladih virov.

Tudi sicer je delo mladih Iskrašev iz Invest servisa zelo dobro povezano z občinsko konferenco, saj tako laže organizirajo družbenopolitično izobraževanje in ostale akcije.

Mladih iz Invest servisa nikjer ne manjka, kjer želijo pomoč. Tako je ob srečanju pionirjev Vesele šole pa ob Dedku mrazu, za 8. marec in za piknik. Ob začetku počitniške sezone so naredili pravcato akcijo za postavitev počitniških prikolic. Popravili so vse, kar je lani ostalo pokvarjenega, postavili preddverja in poiskali najlepší prostor v kampu Stella maris v Umagu, kar jih je bilo moč najti.

Največja akcija, ki so se je lotili mladi v Invest servisu že pred leti je sodelova-

nje z mladimi iz drugih republik, ki se zaposlujejo v njihovi delovni organizaciji. Nekatere so pritegnili, pomagali jim pri vključevanju v okolje pri nas, nekaterim celo pomagali reševati stanovanjske probleme in drugo. Nekateri uspeha je bilo pri tem delu.

Zal pa je vse preveč nezanimanja strani fantov in deklet, ki prihajajo v Iskro. Največja težava je v tem, da je delo teh mladih raztreseno po vse Ljubljani in ob zelo različnih časih. Fantje in dekleta so po večini zunanji delavci in snazilke, ki delajo v različnih turnusih, večinoma popoldne. Tako je težko dobiti skupaj in tudi ob dob-

(Nadaljevanje na 7. strani)



Mnogi Iskraši bodo med dopustom planinarili.



TOZD Prodaja, Ljubljana — Tako ali drugače pride za vsakega zaposlenega trenutek, ko določa težko prigarani počitek. Nekdo ga dočaka mimogrede, poln delovnega elana, marsikomu pa se stisne srce ob misli, da že naslednjega dne ne bo več doživil delovnega nemira med svojimi delovnimi tovariši; da srečnih in nesrečnih trenutkov ob svojem poklicnem delu ne bo več. Tudi sodelavka Prodaje široke potrošnje JUDITA LUNDER, ki je po dolgih letih dela v Iskri slednjič zamenjala delovno mesto z „upokojskim stažem“, se ni delo v Iskri slednjič zamenjala delovno mesto z „upokojskim stažem“, se ni delo v spomin na delovna leta, so premalo, da bi lahko nadomestilo vse, kar vitanje in polna energije, zapušča. Pa tudi njenim sodelavcem se bo stožilo po njej, zato so si obljubili, da se bodo še srečali!

Mladi uspešno izpolnjujejo naloge

(Nadaljevanje s 6. strani)

volji se teže priključijo mladim Invest servisu. Delajo pa v Stegnah, v stolpnici PPC, v Gregorčičevi in Potočnikovi ulici, pa še kje. Predsednica mladine Invest servisa Vesna Bombač pravi, da ne bodo odnehali, saj želijo vključiti vse, ki so voljni sodelovati.

Udeležili so se tudi akcije za čisto Ljubljano in prispevali svoj delež k urejenosti našega glavnega mesta. Najbolj uspelo srečanje pa je bil piknik letos spomladi. Povabili so tudi mlade iz Kibernetike, Široke potrošnje, Iskre Commerce in IEZE, ki delajo v naši Poslovni stavbi. Ob tem srečanju so se dogovorili za tesnejše sodelovanje in poglobljeno skupno delo. Mladi v različnih komercialnih službah in delih skupnih služb različnih delovnih organizacij so dislocirani od svojih centrov in bi bila še najbolj sprejemljiva oblika skupno delo v okviru PPC. To se je pokazalo že na športnem področju in veliko možnosti za delo je tudi med mladinci v tej obliki.

Zanimivo pa je, da športno življenje v glavnem vodijo sodelavci, ki niso več mladinci in to v okviru sindikata. Mladi so manj zagreti za šport.

Vseh včlanjenih mladincev je 40 in nad polovico teh je pripravljeno sodelovati na vseh akcijah. Zlati so aktivni člani Izvršilnega odbora, ki odgovorno in aktivno sodelujejo pri vsakem delu. Za jesen in zimo pripravljajo nekaj predavanj s področja samoupravljanja in nekaj družbenopolitičnih tem. Več mladih se ob delu tudi izobražuje na ve-



Predsednica mladine Vesna Bombač.

černih šolah. Zanimivo pa je, da večina v »lastni režiji«, ker so pač izbrali take bodoče poklice, ki za Invest servis niso zanimivi.

Predsednica OO ZŠMS je posebej pohvalila zelo tvorno in živo sodelovanje s samoupravnimi organi in družbenopolitičnimi organizacijami ter poslovnimi delavci. Zlasti s sindikatom veliko sodelujejo, saj mladi mnogo pomagajo pri različnih akcijah, ki jih pripravi sindikat.

»Mislim, da moramo jeseni še več narediti za tesnejše sodelovanje med mladimi v naši poslovni hiši v Ljubljani. Tako nas bo več, bolj živahno bo in seveda uspešno«, je zaključila predsednica Vesna Bombač.

FY

čemo monokristal, ki ga pa potem po posebnih postopkih režejo na drobne silicijevе rezine, ki jih še posebno obdelajo. Ta silicijeva rezina pa je osnova sončne celice. Seveda je treba te sončne celice nekje zbrati, saj so vsaka zase zelo majhne. Tak zbir sončnih celic pa je panel, ki je spet po svoje drag.

Tako je tako pridobljena električna energija dražja od tiste, ki jo pridobimo s pogonom na nafto. Zato je večina zares porabnih naprav in načinov izkoriščanja še na stopnji eksperimentiranja.

Znanstveniki pa so že razvili naslednjo fazo izdelave, ki obeta sprejemljivejši cene. Silicij naparijo ne jeklene ali plastične površine. Ta postopek pa je mnogo cenejši in seveda zato za praktično uporabo mnogo dostopnejši pa seveda za proizvajalce proizvodno in ekonomsko zanimiv. Za zdaj ostaja še odprt problem akumulacije (shranjevanja) električne energije. Klasični akumulatorji so namreč prešibki in predragi, da bi na soncu energijo proizvedli in jo »shranili«. Razviti pa so že akumulatorji, ki so zmogni pet in večkrat močnejše akumulacije elektrike. Tudi tehnološki postopki se vse bolj izpopolnjujejo in bodo zato tudi po ceni dostopni »navadnim smrtnikom«. Tako se obeta čas, ko bomo lahko s pomočjo sončnih celic pridobili znaten del potrebne energije in jo shranili za noči in dneve, ko je ne bo mogoče zbrati sproti.

Ob sončnih celicah pa so nastale smešne in neosnovane govornice, ki so jim nasedli tudi nekateri znanstveniki. Menili so namreč, da za izdelavo naprav za zbiranje sončne energije in pretvarjanje v elektriko porabimo več energije, kot pa je iz naprav dobimo. To pa ni res. Porabljeno energijo za izdelavo panela s sončnimi celicami dobimo vrnjeno v 9 — 20 mesecih. Če pa računamo, da nam bo panel služil do 20 let, je izkoristek velik, koristen in rentabilen, saj je faktor izkoristka od 17 do 20. Hidroelektrarna ima na primer ta faktor 30, nuklearna elektrarna pa le 1,86 in termoelektrarna 6 do 7. »Že ti faktorji kažejo veliko možnost racionalne porabe sončne energije za proizvodnjo električne energije«, nam je dejal prof. Peter Novak.

Trenutno, kot smo že rekli, je največji problem za širšo porabo sončne celice drag tehnološki postopek za izdelavo celic, oz. panelov, zlasti s pomočjo silicijevih rezin. Vendar so v raziskavah in kot pravijo nekateri strokovnjaki tudi v izdelavi že tudi paneli, ki so izdelani po daleč enostavnejši in cenejši tehnologiji, kar daje vse večjo možnost za praktično uporabo.

Pred nekaj leti je bila cena sončnih celic 12 — 15 dolarjev na en kW. Po 7 — 8 letih izpopolnjevanja te tehnologije pa se dobijo sončni paneli že po ceni med 6 in 7 dolarjev za W. V proizvodnji pa so že sončne celice, katerih proizvodna cena bo v prihodnjem letu, ko pridejo v uporabo, okrog dva in pol dolarja po W.

Pred nedavnim je prof. Novak povabil profesorja V.E. Speara iz Caregie laboratory of physics iz Dandaeja na Škotskem, da je po obisku v Trstu predaval tudi našim najbolj eminentnim slovenskim strokovnjakom s tega področja. Tako je Inštitut za elektroniko in vakuumsko tehniko iz Ljubljane navezal plodne stike s inštitutom v Dandeeu. Prof. Spear pravi, da gre razvoj zelo hitro naprej in kaže, da bodo najnovejše sončne celice le po 30 do 40 centov po W, kar pomeni, da bo panel stal le dolar ali celo manj. V tem primeru pa postane pridobivanje sončne energije s pomočjo sončnih celic že konkurenčno klasičnim termoelektrarnam.

Torej razvoj gre zelo hitro, vendar je proizvodnja teh celic in tehnologija zelo zahtevna. Kaže pa, da bodo nekatere tehnologije, kot so amorfne silicijevе celice, enostavno naparavanje silicija in drugi prijemi, prebili ekonomsko mejo in naredili sončno celico dostopno najprej serijski proizvodnji in seveda porabnikom. Seveda pa razvoj in raziskave ne smejo zastati niti za hip. Prav zato ima naša znanost in tudi Iskra tu hvaležno nalogo, slediti razvoju v svetu in tudi pri nas vsaj delno razbremeniti vse večjo preobremenjenost klasičnih virov energije.

Zakaj pravimo delno? Prof. Novak namreč meni, da sončna energija, pretvorjena v elektriko, toploto in drugače izrabljena, še lep čas, ali celo nikoli ne bo mogla v celoti nadomestiti sedaj običajnih virov energije. To je namreč pogojeno z vremenom, zemljepisno lego, nočjo in še z marsičem.

Ob tem naj nestrokovnjakom povejmo, da je možno sončno energijo uporabljati ne le takrat, ko sonce sije s polno močjo. Dovolj je že običajna svetloba oblačnega dne, le intenzivnost pridobivanja in pretvarjanja energije je tedaj manjša.

F. Kotar

Dve pridobitvi v Pulju

Iskra in Iskra Commerce sta pridobili v Pulju dva nova objekta — preurejeno industrijsko prodajalno in skladiščne prostore.

Iskra ima svojo lastno industrijsko prodajalno v Pulju že skoraj 12 let. Prodajalna je v starem delu mesta, do nedavnega pa Iskri nikakor ni bila v ugled, delno zaradi utesjenosti pa tudi zaradi samega izgleda. V glavnem smo v njej prodajali širokopotrošno blago, za kaj drugega pa že ni bilo prostora.

Iskra Commerce je vseskozi iskala druge prostore, toda Pulj je verjetno še bolj kot druga večja mesta v Jugoslaviji na tesnem s trgovinskimi lokali pa tudi s pisarniškimi in gostinskimi objekti, sam center mesta pa je že vrsto let lahko bi rekli docela zaseden. Po drugi strani bi bila investicija za gradnjo novih prostorov v okolici mesta v tem trenutku vsekakor previsoka in v tem času tudi vprašljiva.

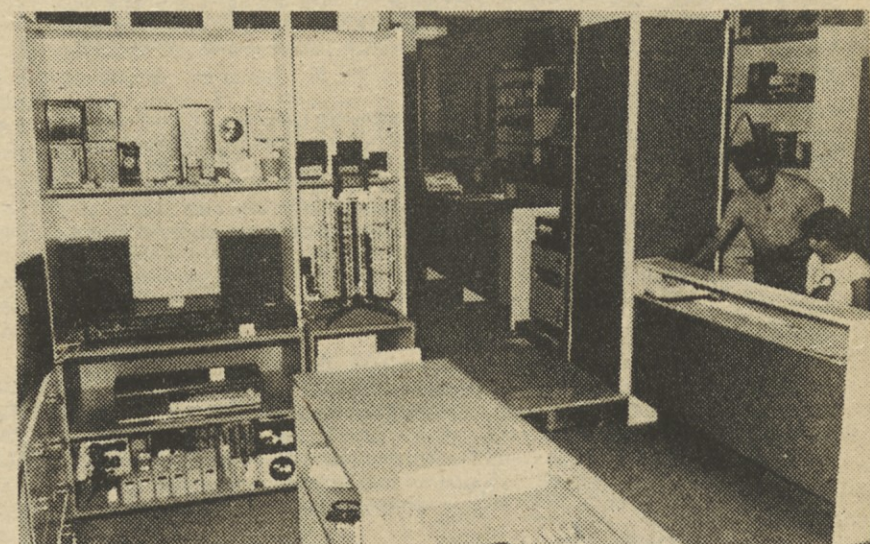
In zato se je Iskra Commerce odločila za preureditev stare prodajalne, samo renoviranje pa je terjalo tudi na-

jem bližnjim prostorov. Z gotovostjo lahko trdimo, da je preureditev izredno lepo uspela in da imamo Iskraši sedaj v Pulji eno od svojih najlepših prodajal v Jugoslaviji. Poleg tega, da je izredno lična, smo razširili tudi prodajni program na profesionalne izdelke, zlasti telefonijo, izdelke Avtomatike, merilne instrumente itd.

V preurejeni prodajalni je sedaj okoli 80 m² prodajnih prostorov, skupaj s skladiščem, pisarno in sanitarijami pa meri 120 m². Samo preurejanje je veljalo okoli 300 tisoč dinarjev, oprema pa je še enkrat toliko.

Vodja Iskrine prodajalne v Pulju je že od vsega začetka Ivan Buršič. Tako le je ocenil novo trgovino: »S preureditvijo smo šele pridobili objekt, ki nam omogoča normalno delo. Vsekakor je izredno pomembno tudi to, da

(Nadaljevanje na 8. strani)



V prenovljeni Iskrini prodajalni v Pulju.

SOZD ISKRA
Izobraževalni center
Ljubljana

razpisuje

posebno obliko pospešenega izobraževanja za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe po programu:

4. ZUNANJETROVINSKA ŠOLA V ISKRI

v času od 1.2. do 29.4.1983.

Pospešeno strokovno izpopolnjevanje je namenjeno delavcem, ki jih Iskra usmerja na odgovornejša dela in naloge na področju mednarodnega poslovanja Iskre.

VSEBINA:

Program je sestavljen iz izbranih splošnih in posebnih tem, ki celovito pokrivajo področje mednarodnega ekonomskega poslovanja organizacije združenega dela. Nova, specifična in interdisciplinarna znanja, ki jih terja zunanjetrovinsko poslovanje Iskre in mednarodno okolje izhajajo iz teoretičnih osnov in so močno naravnana na aktualna vprašanja družbeno-ekonomske in poslovne prakse s končnim poudarkom na Iskrini problematiki mednarodnega poslovanja.

POGOJI ZA VPIS:

Za vpis v program strokovnega izpopolnjevanja se lahko prijavi vsak, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- je zaposlen v Iskri vsaj 2 leti,
- ima dokončano višjo ali visoko šolo tehnične, ekonomske, pravne ali izjemoma tudi druge smeri,
- obvlada aktivno enega od svetovnih jezikov,
- je star (praviloma) do 35 let.

Če kandidat nima priznane zunanjetrovinske registracije, mora opraviti poseben strokovni izpit za priznanje ZT registracije pri Gospodarski zbornici Slovenije do pričetka izvajanja 4. Zunanjetrovinske šole v Iskri.

ORGANIZACIJA:

Skupne oblike andragoškega dela bodo organizirane celodnevno 6 dni v tednu. Kandidate opozarjamo, da si prilagodijo obveznosti v zasebnem življenju na nadpovprečno obremenitev v času šolanja. Obiskovanje šole bo redna delovna obveznost.

Udeleženci bodo 3 mesece pred pričetkom šolanja prejeli posebej pripravljeno študijsko gradivo, ki ga bodo morali do pričetka izvajanja programa šole preučiti.

V okviru priprav na šolanje bomo organizirali tudi temeljna predavanja o izbranih ekonomskih temah za slušatelje s tehniško predizobrazbo in izbranih elektrotehniških temah za slušatelje z netehniško predizobrazbo.

Udeleženci, ki bodo vse obveznosti iz programa uspešno opravili, bodo prejeli spričevalo o uspešno končanem šolanju in bodo imeli prednost pri razporejanju na zahtevnejša in odgovornejša dela in naloge v zunanjetrovinski dejavnosti Iskre.

NOSILCI PROGRAMA:

Ekonomska fakulteta »Borisa Kidriča«, Ljubljana
Pravna fakulteta, Ljubljana
SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana

VODJA PROGRAMA:

Mitja Tavčar, mag. ekon.

STROKOVNI KOORDINATOR PROGRAMA:

dr. Ferdinand Trošt

ČAS IN KRAJ:

S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli 1.2.1983 ob 8. v Hotelu TRANSTURIST, Skofja Loka. Zaključek programa šolanja predvidevamo 29.4.1983 ob 14.

PRIJAVE:

Izpolnjene prijavnice z dokazili o izobrazbi in opisom dosedanjih delovnih izkušenj naj TOZ/D, oz. DSSS pošljejo najkasneje do 1.9.1982 na naslov: SOZD ISKRA, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3X1, v roke Mariji KRISTAN, tajnici Izobraževalnega centra.

Posebej prosimo, da upoštevate razpisni rok, ker bomo pričeli s pripravami kandidatov za šolanje že v mesecu septembru 1982 (ZT registracija, dopolnilni tečajji tujih jezikov, temeljna predavanja pred pričetkom ZT šole).

Podrobnejše informacije o vpisnih pogojih, o organizaciji, izvedbi in vsebini programa lahko dobite pri Ronaldu MALEJU, vodji Izobraževalnega centra na tel. št. 061/222-212.

Kako izrabiti sončno energijo?

Vse večja energetska stiska ne svetu spodbuja raziskovalce, znanstvenike in praktike k iskanju novih, nekonvencionalnih virov in načinov izrabe energije. Zato smo naprosili za pogovor prof. dr. Petra Novaka z ljubljanske Strojne fakultete. Predvsem je tekel pogovor o izrabi sončne energije in sicer s poudarkom na neposredni izrabi sončne energije za neposredno pretvarjanje v električno energijo v sončnih celicah.



Profesor dr. Peter Novak.

Prof. Peter Novak je tik pred našim razgovorom prišel s seje komisije za načrtovanje energetike v Sloveniji. Povedal nam je, da v dolgoročnem načrtu Slovenije že prihaja do pomanjkanja energije, ker klasični viri več ne zadoščajo pa tudi vlaganja v energetiko ne dohajajo potreb. Zato so novi, ceneni in praktični viri še kako potrebni in tu so seveda na potezi raziskovalci in znanstveniki.

Naj povemo ob tem, da se je Iskra angažirala že leta 1976 pri izdelavi sončne celice. Iskala je institucijo, ki bi lahko opravila fundamentalne raziskave in razvoj. Tako se je povezala z Inštitutom za elektroniko in vakuumsko tehniko v Ljubljani in tu so sončno celico razvili. Danes pa je Iskra tik pred izdelavo ničelne serije panelov na principu sončne celice. Polprevodniški del celice izdelujejo v Polprevodnikih v Trbovljah, panele pa v ljubljanskih

Specialnih elementih.

In kaj je pravzaprav svet zadnja leta spodbudilo, da išče možnosti novih načinov izrabe sonca? Pomanjkanje energije na zemlji. Zato znanstveniki iščejo vse tri osnovne načine čimracionalnejše izrabe sončne energije: Prvi način porabe je najenostavnejši — izraba toplotne energije za gretje vode, za pogon črpalke in še zamarsikaj. Drugi način je neposredno pretvarjanje sončne energije v električno energijo, tretji način pa je faza temperaturnih konvektorjev. Tudi tretjo fazo poznamo — to je koncentracija sončne energije s pomočjo konvektorja — (s pomočjo leče prižgati ogenj ali cigareto).

Nas pa danes predvsem zanima direktno pretvarjanje sončne energije v električno. Kako se to doseže? Kaj je v bistvu sončna celica? Prof. Novak pravi: »Sončna celica je polprevodniška naprava, ki pretvarja svetlobne fotone, se pravi svetlobno energijo v električno energijo neposredno, brez vmesnih naprav.

Po svetu in delno tudi že pri nas ta način porabe sonca že imamo. V redni uporabi je ta sistem v telekomunikacijskih sistemih, za napajanje radijskih sprejemnikov, ur in drugih eksperimentalnih naprav. Sončne celice, oz. njihova uporaba je montirana že tudi drugod, tako na jahtah, vikendih in drugod. To pa si v »gospodinjstvih« privoščili šele petičneži, ki si pač lahko privoščijo tudi jahto. Danes so namreč naprave na principu sončne celice še zelo drage.

Zakaj pa so drage? Predvsem zato, ker je tehnološki postopek pri izdelavi celic drag. Princip namreč sloni na taljenju polikristala silicija, iz taline vle-



V Iskri izdelan panel z doma izdelanimi sončnimi celicami.

Dve pridobitvi v Pulju

(Nadaljevanje s 7. strani)
smo razširili prodajni asortiman na številne izdelke profesionalne tehnike. O kakšnih večjih ekonomskih rezultatih, o večji prodaji, za zdaj še ne bi mogel govoriti, zlasti ne zato, ker še kako občutimo manjšo kupno moč prebivalcev. Morda še hujši problem pa je nesortiranost širokopotrošnih izdelkov, saj nam primanjkuje domala vsega kurantnega blaga — od majhnih gospodinjskih aparatov do sesalcev in

zabavne elektronike. Pričakovali smo, da bomo imeli vsaj v prvih tednih po preureditvi prodajalne dovolj tistih izdelkov, po katerih je največ povpraševanja. Seveda pa moram poudariti, da smo v Pulju dobili Iskraši tudi nove skladiščne prostore, in sicer na Vodnjanski ulici. Skladišče je veliko okoli 150 m² in nam bo v marsičem olajšalo delo ter omogočilo še večji Iskrin prodor na Istrsko tržišče.

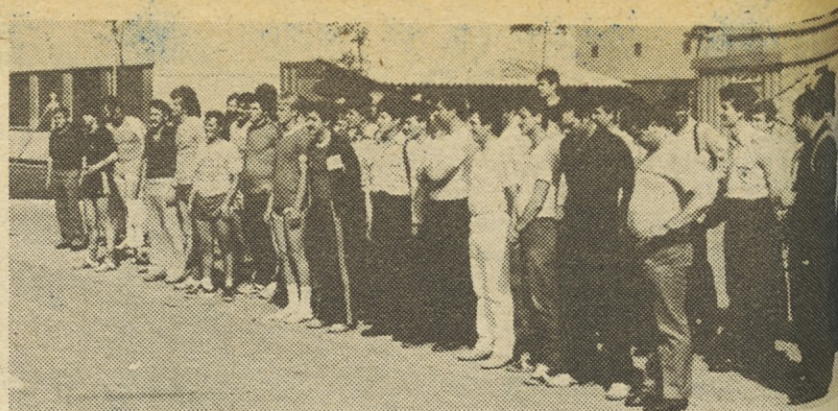
Lado Drobež

S ŠPORTNIM TEKMOVANJEM SO POČASTILI DAN BORCA

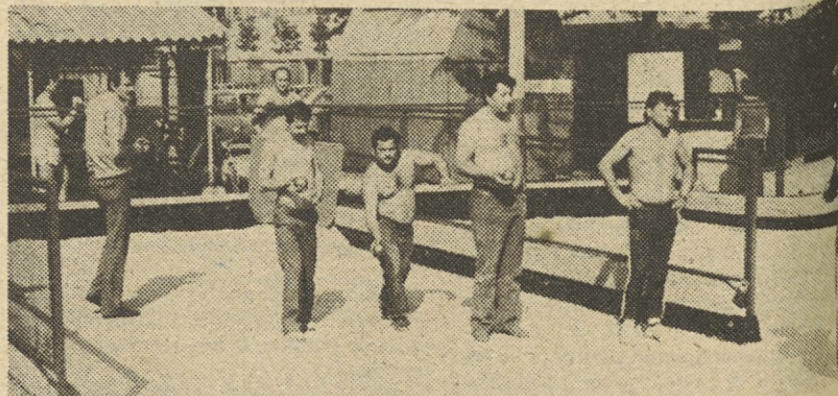
Delavci DO Elektrozveze in DO CEO so 2.7.1982 organizirali športno tekmovanje, ki so se ga udeležili tudi predstavniki VP 6337. Organizatorji so dobro poskrbeli za prijetno vzdušje saj je bilo dobro poskrbljeno tako za tekmovalce kot tudi za vse tiste, ki so prišli bodriti svoje sodelavce. Športna igrišča v Stegnah so kot nalašč za taka tekmovanja in organizatorji so nam že zagotovili, da bodo tudi v naslednjih letih počastili dan borca s športnimi prireditvami. Poglejmo še rezultate:

Mali nogomet: 1. VP 6337, 2. Elektrozveze, 3. CEO
Košarka: 1. VP 6337, 2. Elektrozveze, 3. CEO,
Odbojka: 1. VP 6337, 2. Elektrozveze, 3. CEO,
Streljanje: 1. Elektrozveze, 2. CEO, 3. VP 6337
posamezno: 1. Roman Radej, Elektrozveze (181), 2. Lado Kosednar, CEO (172), 3. Tone Moličnik, CEO (168).
Šah: 1. VP 6337, 2. Elektrozveze, 3. CEO.
Kros: 1. Elektrozveze, 2. VP 6337, 3. CEO.
posamezno: 1. Nedeljko Đurđević, VP 6336, 2. Marjan Brodar, Elektrozveze, 3. Dušan Terčelj, Elektrozveze.
EKIPNA UVESTITEV: 1. VP 6337, 15 točk, 2. Elektrozveze, 14 točk, 3. CEO, 7 točk

B.Č.



Udeleženci športnega srečanja.



Najbolj prizadevni so bili balinarji.

ČASOPISNE NOVICE

Po načrtu za letošnje leto bi morala blagovna menjava z Mehiko, oz. samo naš izvoz v to državo, doseči vrednost 19 milijonov dolarjev. V prvih treh mesecih smo izvozili samo za 90 tisoč dolarjev blaga, hkrati pa smo uvozili bakrene rude in drugega blaga v vrednosti 50 milijonov dolarjev.

V Mehiki sta trajno prisotni le delovni organizaciji Energoinvest in Iskra, ki sta hkrati tudi poglaviti nosilki blagovne menjave. Druge jugoslovanske organizacije samo od časa do časa takorekoč gostujejo — Privredni pregled, Beograd.

Rudarsko topilniški bazen Bor je ne dolgo tega od kupcev pričel zahtevati 587 dolarjev devizne soudeležbe za tono bakra, ali pa jim je kratko in malo odpovedal dobovo. Tako so se tudi slovenski porabniki bakra — med njimi naša Iskra — znašli v nezavidljivem položaju, ko bi jim zelo prav prišla domača surovinska baza.

Zato ni presenetljivo, da skuša splošno združenje črnega in neželeznega kovinarstva in livarn Slovenije po dveh letih zastoja vnovič pridobiti javnost za (priprave na) eksploatacijo že odkrite bakrove rude na Cerkljanskem. Naposled naj bi se izoblikovala plansko-poslovna skupnost za proizvodnjo bakra. Ta bi sofinancirala raziskave, za katere bi polovico sredstev prispevala republiška raziskovalna skupnost — Gospodarski vestnik.

Pred kratkim je delovna organizacija Iskra Commerce podpisala s dvema egiptovskima firmama pogodbo, po kateri bo Iskra v prihodnje prodala na egiptovsko tržišče vsako leto za najmanj milijon dolarjev izdelkov iz širokopotrošnega programa in telefonskih aparatov. Egiptovski firmi Razkalla Company in IRACO bosta ekskluzivna agenta za prodajo Iskrinih izdelkov na egiptovskem tržišču, predvsem bodo to izdelki tovarne v Retečah, sesalniki iz Železnikov in televizijski ter telefonski aparati. Izvoz v Egipt je za Iskro zanimiv zaradi sklenjene tristranske pogodbe med Jugoslavijo, Egiptom in Indijo, po kateri plačajo uvozniki v teh treh državah le polovične carinske davke, če so blago kupili pri eni izmed podpisnic pogodbe — Gospodarski vestnik.

Prvo srečanje proizvajalcev in uporabnikov računalniških sistemov Iskra—Delta je pokazalo, da jugoslovanski uporabniki teh sistemov pričakujejo od združitve tehnoloških, proizvodnih in kadrovskih zmogljivosti obeh slovenskih proizvajalcev računalniške stroje in programske opreme čimprej vidnejše rezultate. Predvsem pričakujejo večjo in kakovostnejšo ponudbo potrebne opreme, načrtniji nadaljnji razvoj sistemov, ki bodo zložljivi z doslej razvitimi računalniškimi sistemi in hitrejšo kakovostno rast storitev, začenši od vzdrževanja opreme, do vzdrževanja kadrov za delo z računalniki — Delo.

Gorenjsko gospodarstvo je v letošnjih treh mesecih izvozilo za 82 milijonov dolarjev blaga in storitev, od tega 53,5 milijona na konvertibilna tržišča. Izvoz je večji za tretjino, presežek izvoza nad uvozom pa je 16 %.

Med največje izvoznike prav gotovo sodijo Iskrine delovne organizacije. Telematika je izvozila za 9,7 milijona dolarjev, Kibernetika za 4,3 milijona dolarjev in Elektromotorji za 3 milijone dolarjev. Kibernetika je ustvarila tudi presežek na konvertibilnem tržišču.

Tovarna za proizvodnjo barvnih slikovnih cevi niške Elektronske industrije je sedaj prebrodila težave pri zbiranju investicijskih sredstev tako, da gradijo sedaj nemoteno in po načrtu. Trenutno že montirajo del opreme, ki je prispela iz tujine in dokončujejo glavno proizvodno halo (Iskra je pred kratkim sprejela odlok o odvajanju dela sredstev, ki znašajo po sporazumu 6,7 %).

V tovari računajo, da bo proizvodnja s prvimi cevmi stekla že ob koncu letošnjega leta — Narodne novine, Niš.

Zbral in uredil Marjan Kralj

ZAHVALE

Ob smrti dragega očeta

FRANCA KRŽIŠNIKA

se najlepše zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz TOZD Števec za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in denarno pomoč. Vsem še enkrat najlepša hvala

hčerka Marija Končan
z družino

Ob smrti moje drage mame

MARIJE TOPORIŠ

se iskreno zahvaljujem prijateljem in sodelavcem TOZD TEA, oddelku T.K. in liniji K.S. za izraze sožalja, denarno pomoč in darovano cvetje. Hvala vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti

sin Franci z družino.

Iskreno se zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem TOZD Števec in TOZD Vzdrževanje, ki so naša ob smrti najinega očeta

BLAŽA GRAŠIČA

izrekli sožalje, mu podarili cvetje in ga spremili na zadnji poti. Zahvaljujem se tudi za denarno pomoč. Vsem še enkrat iskrena hvala!

hčerki: Marija Košnik
in Magda Jenko.

Ob boleči izgubi mojega dragega očeta

JANEZA MRAKA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem montaže in kontrole vložkov TOZD TEA za poklonjeni venec, izrečeno sožalje in denarno pomoč

hčerka Tončka Jerab.

NASLEDNJA ŠTEVILKA

bo zaradi letnih dopustov v tovarnah in uredništvu, prav tako pa tudi v tiskarni izšla

14. avgusta 1982

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrije za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana

— Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika: Miloš Pavlica, odgovorni urednik: Dušan Željznov, tehnični urednik: Janko Colnar, novinar: Mara Ovsenik.

— Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Kibernetika), Boris Čerin (Elektrozveze), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEZE), Kazimir Mohar (Telematika), Marko Rakušček (Avtoelektrika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo.

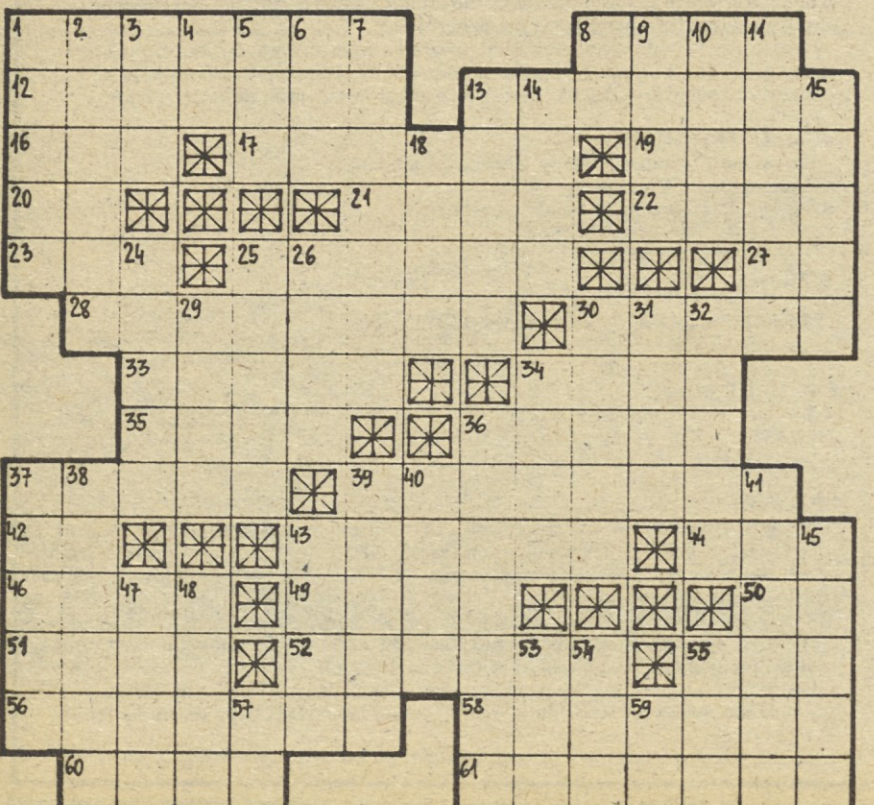
— Naslov: Ljubljana, Tržaška c. 15, telefon: 263-825 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

KRIŽANKA ZA RAZVEDRILLO

VODORAVNO: 1. najstarejše razstrelivo, 8. glavno mesto Norveške, 12. pogonski stroj, ki spreminja energijo vode v mehansko delo, 13. vojak, pripadnik oklopnih enot, 16. nadav, 17. večsedežni bicikel, 19. bivši egiptovski politik, ki je napravil samomor, 20. zajeda kopnega v morje, 21. tovarna v Celju, 22. kaj svetega, nedotakljivega, predvsem pri primitivnih ljudstvih, 23. biljadna palica, 25. glavno mesto zvezne države ZDA Massachusetts, 27. Ernest May, 28. poročevalec kakega lista, 30. ženska, ki s svojim življenjem jamči za nekaj, 33. ploščat kos lesa iz podolžno razžaganega debla, 34. angleški drobiž, 35. reka, ki teče skozi Ženevsko jezero (naša pisava), 36. mehka, mazava snov za čiščenje, loščenje, 37. simbol kraljevskega dostojanstva, 39. nalezljiva virusna bolezen za katero zbolijo psi, mačke idr., 42. kemijski znak za renij, 43. visoka lesena posoda za prenašanje grozdja, 44. starožidovski kralj, 46. otroško opravilo, 49. pripovedni pesnik, 50. okrajšava za utežno enoto, 51. mariborski igralec (Volodja), 52. južni sadež, 55. sanje, 56. letovišče pri Kopru, 58. mlečni sladkor, 60. mera za ritem, 61. samodejni stroj.

NAVPIČNO: 1. nemški fizik, nobelovec 1919 (Jahannes), 2. otok zahodno od Sibenijskega, 3. Talisova oranžada, 4. peta in druga črka, 5. sukanec, 6. hrvaški „Petrol“, 7. remiju podobna igra s kartami, 8. osebni zaimek, 9. „električna“ morska riba, 10. glavno mesto Peruja, 11. stavčni člen, 13. nasilje, 14. kralj bogov in državni bog starih Egiptčanov (iz istih črk kot noma), 15. velika skupina, gruča, 18. otrok, 24. notranji del semena, 25. pokrajina v SR BiH, 26. kit ubijalec, sabljarija (iz istih črk kot roka), 29. južnoameriški poljedelski delavec, dlnar, 30. jugoslovanski izumitelj s področja elektrotehnike (Nikola), 31. pripadniki zahodne skupine starih Slovanov, 32. tropska ovjalka, 34. vojaška ali politična zveza med državami, 36. vrsta nalivnega peresa, 37. lažji vprežni voz ali samotežni voz s košem, 38. namestnik med mladostnostjo ali boleznijo monarha, 39. slovensko ime za mesec julij in avgust, 40. alkaloid v čaju, 41. spokorniški način življenja, 43. ime filmske igralke Lončar, 45. sorodnik po moški, očetovi strani, 47. največje jugoslovansko pristanišče, 48. arabsko riževo žganje, 53. duša umrlih pri starih Slovanih, 54. uradni spis, 55. velika sladkovodna riba, 57. Rožanc Tine, 59. avtomobilska oznaka Torina.



POTREBE PO SODELAVCIH

Na tem mestu bomo redno objavljali vsa prosta dela in naloge v Iskri, tako za redno delo kot za sodelovanje v občasni projektni zasnovanih nalogah v okviru SOZD ali posameznih DO. Prav tako bomo v skladu z 89. členom samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD objavljali sproščene sodelavce, ki jim v TOZD oziroma Delovni skupnosti ne morejo zagotoviti ustreznega dela ter tiste, ki sami želijo menjati delo, bi pa radi ostali v Iskri. Objavljali bomo tudi razpise za vodilna in vodstvena dela in naloge. V glasilu, ki izhaja ob petkih bomo objavili vse potrebe, ki bodo prispela k nam do vključno vsakega ponedeljka.

Objave zbira in ureja: Judita Bagon, SOZD Iskra DSSS, Trg revolucije 3, Ljubljana, Š 11, telefon 213-213, int. 21-25.

ISKRA COMMERCE LJUBLJANA TOZD ZUNANJI TRG vabi k sodelovanju sodelavce za naslednja dela, za nedoločen čas

STROKOVNEGA SODELAVCA v firmi ISKRA EMEC QUITO, Ekvador

Pogoji: visoka izobrazba ekonomske ali tehnične smeri, 4 leta ustreznih delovnih izkušenj, aktivno znanje angleškega ali nemškega jezika;

STROKOVNEGA SODELAVCA v predstavništvu Moskva, SZ

Pogoji: visoka izobrazba ekonomske ali tehnične smeri, 4 leta ustreznih delovnih izkušenj, aktivno znanje ruskega ali angleškega jezika;

POMOČNIKA DIREKTORJA firme TTE AS Istanbul, Turčija

Pogoji: visoka izobrazba ekonomske ali tehnične smeri, 5 let ustreznih delovnih izkušenj, izpolnjeni pogoji za zunanjetrgovinsko registracijo pri GZ za opravljanje ZT poslov, aktivno znanje angleškega ali ruskega jezika;

PREDSTAVNIKA v firmi ISKRA Milano, Italija

Pogoji: visoka izobrazba ekonomske ali tehnične smeri, 3 leta ustreznih delovnih izkušenj, izpolnjeni pogoji za zunanjetrgovinsko registracijo pri GZ za opravljanje ZT poslov, aktivno znanje italijanskega jezika;

DIREKTORJA INO firme ISKRA Milano, Italija Pogoji: visoka izobrazba ekonomske ali tehnične smeri, 5 let ustreznih delovnih izkušenj, izpolnjeni pogoji za zunanjetrgovinsko registracijo pri GZ za opravljanje ZT poslov, aktivno znanje italijanskega jezika;

POMOČNIKA DIREKTORJA firme IRET Trst, Italija

Pogoji: visoka izobrazba ekonomske ali tehnične smeri, 5 let ustreznih delovnih izkušenj, izpolnjeni pogoji za zunanjetrgovinsko registracijo pri GZ za opravljanje ZT poslov, aktivno znanje angleškega jezika;

DIREKTORJA INO firme EUROCOMMERCE Caracas, Venezuela

Pogoji: visoka izobrazba ekonomske ali tehnične smeri, 5 let ustreznih delovnih izkušenj, izpolnjeni pogoji za zunanjetrgovinsko registracijo pri GZ za opravljanje ZT poslov, aktivno znanje angleškega jezika;

VODJO PREDSTAVNIŠTVA v ISKRA Teheran, Iran

Pogoji: visoka izobrazba ekonomske ali tehnične smeri, 4 leta ustreznih delovnih izkušenj, izpolnjeni pogoji za zunanjetrgovinsko registracijo pri GZ za opravljanje ZT poslov, aktivno znanje angleškega ali nemškega jezika; Delavci se imenujejo za mandatno obdobje štirih let.

Kandidati naj vloge z dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev pošljejo v roku 8 dni po objavi na naslov: ISKRA COMMERCE, KADROVSKI SEKTOR, LJUBLJANA, Topniška 58.

IC — TOZD ZT

1. Referent v špediterskem oddelku

Pogoji: tehniška srednja šola ekonomske ali tehnične smeri 2-mesečno poizkusno delo, zaželjena delovne izkušnje na carinsko-špediterskem področju, predviden OD 14.976 din

2. Referent v špediterskem oddelku

Pogoji: srednja izobrazba ekonomske ali tehnične smeri, 2-mesečno poizkusno delo, 1 leto delovnih izkušenj, predviden OD 14.976 din

3. Administrator

Pogoji: KV, 1 mesečno poizkusno delo, 1 leto delovnih izkušenj, predviden OD 11.736 din

4. Izvozni referent

Pogoji: srednja izobrazba ekonomske ali tehnične smeri, znanje strojepisja, zaželjeno pasivno znanje ital. jezika, 2 leti ustreznih delovnih izkušenj, predviden OD 16.272 din

5. Izvozni referent

Pogoji: SS, znanje strojepisja, 1 leto ustreznih delovnih izkušenj, predviden OD 14.976 din

Delo pod 1. in 2. je za nedoločen čas s polnim delovnim časom, pod tč. 3. 4., in 5. pa za določen čas s polnim delovnim časom. Pismene prijave z dokazili pošljite v 8 dneh na naslov: Iskra Commerce, Kadrovski sektor, Topniška 58, Ljubljana

ISKRA
Industrija merilno regulacijske in stikalne tehnike
KRANJ, n.s.o.o.

Komisija za delovna razmerja DELOVNE SKUPNOSTI KOMERCIALA KIBERNETIKA

objavlja

prosta dela in naloge

SAMOSTOJNEGA DEMONSTRATORJA

Pogoji: 4-letna srednješolska izobrazba elektrotehnične ali strojne smeri, 5 letne delovne izkušnje, zaželena so predvsem delovne izkušnje s komercialnega področja, sposobnost opravljanja terenskega dela, vozniki izpit B kategorije, sposobnost komuniciranja s strankami in sposobnost posredovanja tehničnih podatkov in uporabnosti izdelkov.

Dela in naloge bodo delno v Ljubljani, ostalo pa na terenu. Kandidati naj pisne prijave, z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: ISKRA KIBERNETIKA KRANJ, Kadrovska služba, Savska loka 4, 64000 Kranj.